

Yurtlarda Barınan Öğrencilerin Sosyal ve Psikolojik Sorunları

VE

**Bu Sorunların Çözümü için Önerilebilecek
Bir Eğitim Programının Amaçları**

Ramazan Özbek

**İnönü Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav
Yönergesi'nin**

**Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı için Öngördüğü
Yüksek Lisans / Bilim Uzmanlığı Tezi
olarak Hazırlanmıştır.**

MALATYA

MART 1990

YURTLARDA BARINAN ÖĞRENCİLERİN SOSYAL VE PSİKOLOJİK SORUNLARI

VE

BU SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEBİLECEK

BİR EĞİTİM PROGRAMININ AMAÇLARI

RAMAZAN ÖZBEK

İnönü Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav

Yönergesi'nin

Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS/BİLİM UZMANLIĞI TEZİ

Olarak Hazırlanmıştır

MALATYA

Mart, 1990

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

İş bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim dalında BİLİM UZMANLIĞI TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan _____

Üye _____

Üye _____

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../1990

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu araştırma ile, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı yurtlarda barınan öğrencilerin sosyal ve psikolojik sorunlarının ve bu yurtlarda uygulanması gerekli olan bir eğitim programının amaçlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma YURTKUR Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Merkez Ziya Gökalp Erkek Yurdu ve M.Akif Ersoy Kız Yurdu'nda barınan öğrencilere yönelik olarak yapılmıştır.

Araştırma çeşitli katkı ve yardımlarla gerçekleştirilmiştir. Her aşamada yardım ve desteğini esirgemeyen danışman hocam sayın Doç. Dr. Mahmut Tandoğan'a yine sıkça yardımlarını gördüğüm Doç. Dr. Lütfi Özbilgin, Doç. Dr. Mustafa Ergün, Yrd.Doç.Dr.Kâmile Açıkgöz, YURTKUR Bölge Müdürü M.Asım Kızılay, Bölge Müdür Yardımcısı Mehmet Şahin ve Battalgazi Yurt Müdürü sayın A.Yaşar Kaytancı'ya teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Mart 1990

Ramazan ÖZBEK

MALATYA

İÇİNDEKİLER

Önsöz ve Teşekkür.IV
İçindekiler.	V
Şekiller ve Tablolar	VIII
BÖLÜM I	
Giriş	1
Kurumun Amacı	6
Problem Durumu	9
Problem Cümlesi	11
Alt Problemler	11
Sayıltılar	12
Tanımlar	13
Sınırlılıklar	15
Kısaltmalar	15
Araştırmanın Önemi	16
Bu Alanda Yapılmış Araştırma ve Yayınlar. . . .	17
BÖLÜM II	
Yöntem	23
Araştırmanın Modeli	23
Evren ve Örneklem	23
Verilerin Toplanması.	25
Verilerin Çözümlemesi.	26
BÖLÜM III	
Bulgular ve Yorumlanması	28
Yurtlarda Barınan Öğrencilerin Sosyal ve Psiko- lojik Sorunları	28

Psikolojik Sıkıntı ve Problemler.	30
Psikolojik Sıkıntı ve Problemlerin Kaynağı.	32
Öğrencilerin Psikolojik Sorunları	35
Karşı Cinsle Arkadaşlık Sorunları	38
Sosyal ve Psikolojik Sorunlar Karşısında Öğren-	
cilerin Nasıl Hareket Ettikleri	44
Boş Zamanların Değerlendirilmesi.	49
Öğrencilerin Yurt Konusundaki Düşünceleri	53
Yurt Ortamının Öğrencilerin Ders Çalışmaları	
Üzerindeki Etkisi.	54
Öğrencilerin Yurtta Kalma Konusundaki Düşünce -	
leri.	56
Öğrenci Yönetici İlişkilerinin Düzeyi	59
Sorunla Karşılaşan Öğrencilerin Yöneticilere	
Yaklaşımı	60
Yurt Yöneticilerinin Bir Sorunla Karşılaşan	
Öğrencilere Yardımı	61
Yurt Yöneticilerinin Sorunların Çözümünde Takip	
Ettikleri Hareket Tarzları.	63
Yurttaki Arkadaşlık İlişkileri	66
Arkadaş Edinebilme ve Edinilen Arkadaşlığı	
Sürdürebilme.	69
Yurtlarda Bulunması İstenen Sosyal Tesisler ve	
İmkânlar	73
Yurt Yöneticilerinin Görev, Yetki ve Sorumluluk-	
ları	81
Yürütülen Faaliyetlerle İlgili Olan Eğitim	
Programı.	84

BÖLÜM IV

Özet, Yargı ve Öneriler.	87
Özet.	87
Yargı	93
Öneriler.	95
Yurtlarda Uygulanacak Bir Eğitim Programının Amaçları102

BÖLÜM V

EK:Anket Formu110
KAYNAKÇA117

ŞEKİLLER VE TABLOLAR LİSTESİ

Öğrenci Durum Çizelgesi	24
Tablo 1.Yurtlarda Barınan Öğrencilerin Sosyal ve Psikolojik Sorunları	28
Tablo 2.Öğrencilerin Kendilerinde Mevcut Olduğuna İnandıkları Sorunlar	31
Tablo 3.Psikolojik Sıkıntı ve Problemlerin Kaynağı .	33
Tablo 4.Öğrencilerin Psikolojik Sorunları (Yüzde) .	36
Tablo 4-a.Öğrencilerin Psikolojik Sorunları (Sayı)	37
Tablo 5.Karşı Cinsle Arkadaşlık İlişkisi Kurmada Karşılaşılan Sorunlar (Yüzde)	39
Tablo 5-a.Karşı Cinsle Arkadaşlık İlişkisi Kurmada Karşılaşılan Sorunlar (Sayı).	40
Tablo 6.Psikolojik Sıkıntı ve Problemler Karşısında Öğrencilerin Nasıl Hareket Ettikleri (Yüzde)	45
Tablo 6-a.Psikolojik Sıkıntı ve Problemler Karşısında Öğrencilerin Nasıl Hareket Ettikleri (Sayı) .	46
Tablo 7.Yurttaki Boş Zamanların Değerlendirilmesi(Sayı50	
Tablo 7-a.Yurttaki Boş Zamanların Değerlendirilmesi (Yüzde).	51
Tablo 8.Yurt Hayatının Yaşantı Üzerindeki Etkisi . .	54
Tablo 9.Yurt Ortamının Ders Çalışma Üzerindeki Etkisi	55
Tablo 10.Öğrencilerin Yurtta Kalma Konusundaki Düşün- celeri.	57
Tablo 11.Yurt Hayatından Kaynaklanan Çeşitli Sorun- ları Yurt İdarecilerine Götürebilme	60

Tablo 12.Yöneticilerin,Öğrencilerin İstek ve İhtiyaçlarını Göz Önünde Bulundurarak Yaptıkları Yardım.	62
Tablo 13.Yurt Yöneticilerinin Sosyal ve Psikolojik Sorunlar Karşısındaki Hareket Tarzları . . .	64
Tablo 14.Yurttaki Arkadaşlık İlişkileri.	67
Tablo 15.Arkadaş Edinebilme ve Edinilen Arkadaşlığı Sürdürebilme.	70
Tablo 16.Öğrencilerin Yurt Sınırları İçerisinde Eğlenebilme İmkânları	74
Tablo 17.Yurtta Bulunması İstenen Sosyal Tesisler ve Faaliyetler. (Sayı).	76
Tablo 17-a.Yurtta Bulunması İstenen Sosyal Tesisler ve Faaliyetler.	77
Tablo :Personel Durum Çizelgesi	83

BÖLÜM I

GİRİŞ

Toplumların gelişmesinde ve bu gelişmeyi devam ettirmede, gençlik kesiminin önemli bir yeri vardır. Toplum hayatının her kesitinde çok önemli bir yere sahip olan gençliğin, kendisinden bekleneni yerine getirebilmesi için dengeli ve düzenli olarak hazırlanmış bir eğitim programına ihtiyaç vardır. Bunun yanında onların her türlü sorunlarına çözüm getirmek için çalışmaların yapılması ve önlemlerin alınması şarttır.

Toplumların en dinç insan gücü ve en verimli kaynağı gençlik kesimidir. Toplumlarda sorunların en yoğun olduğu kesim yine gençlik kesimidir. Gelişmiş ülkelerde yaşlı nüfus, gelişmekte olan ülkelerde ise genç nüfus çoğunlukta olunca (Gökçe,1984,s:1) gençlik, özellikle gelişmekte olan ülkelerde büyük bir sorun olmaktadır.

Gençlik dönemi birey ve toplum açısından en dinamik en hareketli dönem olarak bilinmektedir.(Gökmen ve diğ-
leri,1985,s:9). Ergenlik çağı hayatın fırtınalı ve karışık devrelerinin en yüksek noktasına eriştiği bir çağ olarak görülür. Ergenlik çağı yalnız büyük imkânlar devri değil, bir taraftan da gençlerin gelişme ve büyüme fırsatlarına sahip olma pahasına, bazan pek büyük fedakârlıklara katlanma devresidir de. Gencin çeşitli fırsat ve imkânlara erişmek, kendi yeteneklerini kullanmak, hayatın zevkine varmak gibi hürriyetleri hem içten hemde dıştan bir takım kayıtlarla sınırlandırılmıştır.Onun kendini bulmasını en-

gelleen bir takım tehditler vardır (Jersild,1974,s:8).

Gençlik, gençlik sorunları,gençliğin eğitimi, gençliğin ihtiyaçları, gelişen ve değişen dünyada olduğu gibi özellikle son yıllarda Türkiye`de de gündemde ilk sıralarda yer almaya başladı.

Gençlik dönemi toplumsallaşma yolu ile çocukluktan yetişkinliğe geçiş ve kişiliğin oluşması sürecidir.Bu süreç çocuklukla yetişkinlik arasında tüm yaşama biçim verecek olan biyolojik,psikolojik,toplumsal gelişmeyi kapsar, Gençlik, içerisinde yaşadığı toplumun izlerini taşır ve o toplumun sorunlarından etkilenir,toplumsal gelişmeye ve oluşumlara etkin olarak katılır,hayatı boyunca bu etkiyi yansıtır.Gürses ve Gürses tarafından insanlığın geleceği (Gökmen ve diğerleri,1985,s:9) şeklinde tanımlanan gençlikten beklenen görevleri isteyebilmek için ona "değer vermek" (Gökmen ve diğerleri,1985,s:9), onu her yönüyle tanımak ve sorunlarına çözümler getirmek gerekir.

"Ergenlik çağı büyük imkânlar devridir ama,bu devre birçok yerleri ıssız,insan ayağı basmamış,haritası çizilmemiş,iyi bilinmeyen bir ülke gibidir." diyen Jersild (Jersild,1974,s:8) gençliğin sahip olduğu önemi dile getirmektedir.Durum böyle olunca gençliği her yönüyle tanımak, onun sorunlarına eğilmek,sorunlarını çözebileceği fırsatları yaratmak bu büyük gücü hem bireylerin ve hemde toplumların yararına sunmak mecburiyeti meydana gelmektedir.

Eğitim, başta eğitim kurumları olmak üzere çeşitli kurumlar tarafından yürütülmekte ve çok çeşitli faktörler tarafından etkilenmektedir.Eğitim,çeşitli kurumların nitelik

ve niceliğinden, toplumların sosyal ve ekonomik yapısından, eğitim politikalarından ve dünyadaki gelişme ile değişmelerden vb. etkilenmektedir.

Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik davranış değişmesi meydana getirme sürecidir (Ertürk,1986,s:12).Bir başka tanıma göre ise eğitim,bireyin yaşadığı toplumda uygulanabilir değeri olan bilgi,beceri,tutum,alışkanlık ve davranışlar edindiği sosyal bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Bu davranış değişmelerinin istendik yönde olabilmesi içinde eğitim programlarının belirlenecek amaçlar doğrultusunda geliştirilmesi ve etkin olarak uygulanmasına ihtiyaç vardır.Eğitim programlarının istenilen nitelikte uygulanabileceği en önemli kurumlarda çeşitli nitelik ve niceliğe sahip eğitim kurumlarıdır.Bir başka deyişle planlı eğitim kurumlarıdır.Ancak bireylerin yaşantılarının bir kısmı bu eğitim kurumlarında yani okullarda geçerken bir kısmı da değişik ortamlarda geçmektedir.Bireyler eğitim yaşantılarının büyük bir kısmını öğretim kurumlarının dışında evde, pansiyonda,yatılı okullarda,yurtlarda vb.yerlerde geçirmektedirler. Bireylerin yaşantısının büyük bir kısmını geçirdikleri bu yerler bireylerin eğitiminde oldukça etkili olmaktadır.

İnsan sosyal,psikolojik ve biyolojik bir varlıktır.İnsan dünyaya geldiğinde uzun bir müddet başkalarının yardımına ve korumasına muhtaçtır.Diğer canlıların büyük çoğunluğu doğumundan çok kısa bir süre sonra yaşamını kendi kendine ve türüne uygun olarak sürdürebilme gücüne sahip-

ken, insan bu gücü çok geç bulabilmekte hatta bulamamakta, sürekli başkalarının yardımına ihtiyaç duymaktadır (Ergün, 1983). İnsanoğlu varlığını sürdürebilmek için bir takım özellikleri taşımak zorundadır. Şartların uygun olması halinde biyolojik özelliklerlepsikolojik özelliklerin bir kısmı kendiliğinden oluşur. Ancak bu özelliklerin bir kısmı ile sosyal özellikler çeşitli faktörler tarafından etkilenerek sonradan oluşturulmaktadır. Yine bu özellikler evrelere göre oluşmakta ve değişime uğramaktadır.

İnsan, yaşamını dengeli olarak sürdürebilmesinde ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri, alışkanlık, tutum ve değerleri çeşitli yollarla sonradan öğrenir ve yaşamı boyunca kullanır.

Kısaca, eğitim diye tanımladığımız davranış değişmelerinin büyük çoğunluğunun kazanıldığı gençlik döneminde eğitim kurumlarının ve ilgili bulunduğu yerlerin, örneğin barınma ortamlarının önemi bu noktada kendini açıkça göstermektedir.

Toplum hayatındaki önemi tartışmasız çok büyük olan gençlik kesiminin büyük bir bölümü yüksek öğrenim seviyesinde bulunmaktadır. Türkiye nüfusunun yaklaşık olarak % 06 sı (Akhun ve diğerleri, 1988, s:1) yüksek öğrenim seviyesinde bulunmaktadır. Yüksek öğrenim gençliğinin önemli bir kısmı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun (YURTKUR) 47 il ve 6 ilçede bulunan 100 kız, erkek ya da karma yurdunda barınmakta olup sayısı 105.445 i geçmektedir (Yurtkur Dergisi, 1989, s:26).

Yurtlarda barınan öğrenciler farklı yörelerden gelmişlerdir. Bu öğrenciler yetiştikleri çevre itibarı ile bir-

birlerine göre sosyal, kültürel, ekonomik ve kişisel farklılıklar göstermektedirler. Değişik yörelerden gelen bu öğrencilerin bir arada yaşamalarında, yurt hayatına uyum sağlayabilmelerinde bir takım sorunlar oluşabilmektedir. Üstelik bu öğrencilerin büyük çoğunluğu ilk defa aile ortamından ve çevresinden uzak, böyle toplu olarak diğer öğrencilerle bir arada yaşamak durumunda kalmışlardır. Önceki yaşam tarzları yurt ortamındaki tutum ve ilişkilerini etkilemektedir.

Yurtlarda barınan üniversite gençliğinin tanınması, onların ihtiyaçlarının tesbit edilerek karşılanması, sorunlar doğmadan gerçekçi ve geçerli çözüm yollarının geliştirilmesi ile yurt ortamının sıcak bir aile yuvası haline getirilmesi, onların eğitimlerini en etkin ve verimli olarak sürdürerek hayata daha başarılı olarak devam etmelerini ve toplumun değer verilen bir üyesi olmalarını sağlayacaktır.

Dünya toplumları değişmekte ve bu değişmeler sonucu ortaya her geçen gün yeni sorunlar çıkmaktadır. Biz gençliğimizin bu değişmelere ayak uydurabilmeleri için onların ihtiyaç duydukları bilgi, beceri, alışkanlık, tutum ve değerleri kazanmalarını sağlayamazsak gelecekte sağlıklı bir toplum olmamız güç hatta imkânsızdır.

Kısaca eğitim diye tanımladığımız davranış değişmelerinin bir kısmı (Daha ziyade bilgi ve beceri ile ilgili değişmeler) öğrenim kurumlarında yani okullarda kazanılmaktadır. Buradaki eğitimi önemli derecede etkileyen öğrencilerin barınma ortamlarıdır. Öğrenciler tutum, alışkanlık ve değerlerin büyük çoğunluğunu okul dışı yaşamlarında kazan-

maktadırlar.Bu durumda öğrenim kurumları ile barınma ortamları arasında çok güçlü bir ilişki vardır ve birbirlerinden etkilenmektedirler.Öğrenim kurumları ile barınma ortamlarındaki etkinliklerin,birbirlerinin eksikliklerini ya da birinin gerçekleştiremeyeceği bir davranışın diğerrinde kazanmaya çalışılması sonucu eğitimde bütünlük sağlanacağı ve amaca daha çok ulaşılabilceği ihtimal dahilindedir.Burada önemli olan bir husus nerede hangi davranışların kazandırılabilceği ve bunun nasıl gerçekleştirileceğidir.

Ulu Önder Atatürk;

"Gençliği yetiştiriniz.Onlara bilim ve kültürün olumlu düşüncelerini veriniz.Geleceğin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız." derken gençliğin çağdaş şartlarda bilim ve kültüre bağlı olarak yetiştirilmesini kastediyordu.Bu nedenle geleceğini düşünen toplumlar önce gençliğini düşünmeli,gereken önemi vermeli,onların yetişmesinde mümkün olabilecek tüm imkânları kullanmalıdır.

Kurumun Amacı

351 sayılı Kuruluş Kanunu'nun 2.maddesine göre Kurum'un amacı şöyle belirlenmiştir:

Yüksek öğrenim gören öğrencilere bu kanunun gereğince kredi vermek,yurtlar yaptırmak ve yurt işletmesini sağlamak suretiyle Türk gençlerinin yüksek öğrenimlerini,sosyal ve kültürel gelişmelerini kolaylaştırmaktır (YURTKUR ,351 Sayılı Kuruluş Kanunu ve Yürürlükteki

Yönetmelikler,1986,s:10-01)

Devletimizin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün korunmasında geleceğimizin teminatı, en büyük ve en önemli güç kaynağımız olan gençlerimizin ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarına hızlı ve kesin çözümlerin getirilmesi en önde gelen millî görev ve mes'uliyetlerimizdendir.

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu`da Türk yüksek öğrenim gençliğinin en iyi şartlar içinde yetişmesini sağlamakla görevli kurumlar arasında önemli bir yere sahiptir. Bi itibarla tüm yurtlarda öğrencilerimize çeşitli hizmetler verilmektedir. Kurum öğrencilerin yatak,yemek,ısınma,kredi,sağlık,ulaşım,haberleşme,lisan,yeni yurtlar açma ve işletmelerinin sağlanması vb. sorunların yanında sosyal kültürel ve sportif faaliyetler alanında da çeşitli hizmetler sunarak öğrencilerin bu alandaki gelişmelerine de hizmet etmektedir.

YURTKUR`un çeşitli yayınlarında sosyal ve psikolojik sosyal-kültürel ve sportif faaliyetler olarak iki bölümde ele aldığı görülmektedir.

I.Sosyal ve Kültürel Faaliyetler:

- 1.Türk müziği faaliyetleri.
- 2.Halk oyunları
- 3.Tiyatro çalışmaları ve sinema gösterileri.
- 4.Münazara ve bilgi yarışmaları.
- 5.Satranç.
- 6.Fotoğrafçılık.
- 7.Model uçak,paraşüt ve planör kursları.

- 8.İlk yardım ve sağlık kursları.
- 9.El sanatları.
- 10.Resim kursları.
- 11.Geziler ve piknikler.
- 12.Kitaplık alışmaları.
- 13.Yabancı dil kursları.
- 14.Rehberlik alışmaları.
- 15.Konserler.
- 16.Konferanslar.

II.Sportif Faaliyetler:

- 1.Basketbol
- 2.Voleybol
- 3.Hentbol
- 4.Futbol
- 5.Masa tenisi
- 6.Judo-teakwando
- 7.Boks
- 8.Güreş
- 9.Halter
- 10.Okçuluk
- 11.Atletizm
- 12.Mini golf
- 13.Dağcılık
- 14.Kayakılık
- 15.Kampılık (YURTKUR,Sosyal-Kültürel ve Sportif

Faaliyetler Uygulama Yönergesi,1985,s:2-6)

Bu faaliyetlerdeki amaç,Kurum yurtlarında barınan öğ-

rencilerin boş zamanlarını Atatürk ilke ve görüşleri doğrultusunda değerlendirmek; yurtları sadece barınma ihtiyacını karşılayan bir yer olmaktan öte, gençlere gerek bedensel, gerek ruhsal yönden dengeli ve sağlıklı bir ortam hazırlayarak sosyal ve kültürel gelişmelerine katkıda bulunan sıcak birer aile yuvası haline getirmek (a.g.e.s:l) olarak belittirilmiştir.

Problem Durumu

Ülkemizde bireylerin eğitilmesi işlevini büyük ölçüde çeşitli seviyelerdeki okullar üstlenmiştir. Ancak bu daha ziyade öğretim ile ilgili işlerdir. Eğitim sürecini önemli bir şekilde etkileyen faktörlerin başında, öğrencilerin okuldaki öğretim süresinin dışında kalan zamanlarında geçirdikleri yaşantılar ve edindiği davranışlardır. Okul dışı yaşantıların kontrol altına alınması ile bireylerin olumlu bir takım davranışları kazanması mümkün olabileceği gibi aksi durumlarda, yani okul dışı yaşantıların kontrol altına alınmadığı ya da alınamadığı durumlarda bireylerin istenmeyen bir takım davranışlar gösterebileceği de mümkündür. Okul dışı yaşantılar kontrol altına alınarak planlı ve programlı bir yaşantı oluşturulabildiği takdirde, öğrenciler okuldaki yaşantılarını okul dışında da sürdürerek pekiştirebilecekler, okulda kazanılamayan bir takım istenilen davranış değişmelerini de gösterebileceklerdir. Bir baş-

ka deyişle okuldaki yaşantılar ile okul dışındaki yaşantılar birbirlerini destekleyerek bireyin bir bütün olarak yetişmesini sağlayacaklardır.

YURTKUR bir eğitim kurumudur. Bu nedenle Kurumun varlığına neden ihtiyaç duyulduğu, Kurumun amaçları, amaçların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan etkinlikleri, etkinliklerin sürdürülebilmesi için gerekli olan personel, araç-gereç, yer, maliyet vb. sorunların yanısıra belirtilen amaçlara ne derece ulaşılabilirdiği ve eksikliklerin neler olduğu yani değerlendirme etkinliklerinin neler olacağı sorunlarının cevaplandırılması ve çalışmaların titizlikle sürdürülmesi gerekmektedir.

Bir okuldaki eğitim durumlarının yetiştirme faaliyetlerinin önceden kararlaştırılmış belli hedefleri gerçekleştirmeye nitelikte olması gerektiği (Ertürk, 1986, s:25) gibi bir eğitim kurumundaki eğitsel faaliyetlerin de bu doğrultuda olması gerekir.

Eğitim hizmetleri çerçevesinde yurtlarımızda barınan öğrencilerimizin, çeşitli sosyal ve psikolojik sorunları karşılığında yapılan hizmetler son derece önemlidir. Bu hizmetlerin nitelik ve nicelik yönünden arzulanan seviyeye getirilmesi, burada barınan öğrencilerimizin mutlu, başarılı, kendine güvenen, uyumlu, sorunlarını çözebilen birer kişi olarak hayata atılmalarını sağlayacaktır.

YURTKUR, gençliğin problemlerini çözerek, onlara en iyi imkânları sunarak eğitimlerini başarılı bir şekilde sürdürmelerini sağlama ve onların gelecekte toplum hayatındaki yerlerini almalarında büyük bir görevi yerine getirme-

ye çalışmaktadır.

Yurtlar, burada barınan yüksek öğrenim gençlerinin okul dışı zamanlarının büyük bir bölümünü geçirdikleri yerlerdir. Burada barınan öğrencilerin buldukları yaşın özellikleri ve geldikleri aile çevreleri ile sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri göz önüne alındığı takdirde, bir takım sorunların görülmesi muhtemeldir. Öğrencilerin dengeli olarak yaşayabilmelerinin sağlanması ve eğitimlerine olumlu katkıların sağlanabilmesi için bazı düzenlemelerin yapılması gerekli olmaktadır. Durum böyle olunca da yurtlara birer eğitim kurumu olarak bakmak gerekir.

Problem Cümlesi

Yurtlarda barınan öğrencilerin sosyal ve psikolojik sorunları nelerdir. Yurtlardaki öğrenci-idareci-arkadaşlık ilişkilerinin düzeyi, personel, araç-gereç, saha ve tesis imkânları ile öğrencilere verilen hizmetlerin, uygulanan eğitim programının niteliği nedir, amaçları neler olmalıdır?

Alt Problemler:

- a) Yurtlarda kalan öğrencilerin sosyal ve psikolojik sorunları nelerdir?
- b) Bu sorunlar karşısında öğrenciler nasıl hareket etmektedirler?
- c) Yurt idarecileri bu sorunlarla karşılaşan öğrencilere neler yapmaktadırlar?

d) Öğrenciler boş zamanlarını nasıl değerlendirmektedirler?

e) Öğrencilerin yurt konusundaki düşünceleri nelerdir?

f) Yurttaki arkadaşlık ilişkilerinin düzeyi nedir?

g) Yurtlarda bulunması gerekli sosyal ve psikolojik imkânlar yeterlidir mi?

h) Yurtlarda yapılması gereken hizmetlerin etkin olarak sürdürülebilmesi için yeterince personel var mıdır?

i) Faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde uygulanan program bilimsel olarak hazırlanmış mıdır?

j) Yurtlarda uygulanacak bir eğitim programının amaçları neler olmalıdır?

Sayıtlılar

1. YURTKUR`a bağlı tüm yurtlarda öğrencilerin sorunlarını çözmeye yönelik bazı hizmetler sunulmaktadır.

2. Öğrencilerin sorunlarına yönelik olarak hazırlanmış bilimsel bir eğitim programının etkin olarak uygulanması, öğrencilerin sosyal ve psikolojik gelişimleri ile başarılarını olumlu bir yönde etkiler.

3. Yurt bünyesinde gerekli formasyona sahip personel, araç-gereç ve sosyal tesislerin bulunması, hizmetlerin daha etkin ve verimli olmasını sağlar.

Tanımlar

Bu araştırmada geçen bazı temel kavramların tanımları aşağıda verilmiş olup araştırma içerisinde bu anlamda kullanılmıştır.

İhtiyaç:

Bir eksikliği, gerginliği veya yoksunluğu ifade etmekle beraber zaman zaman bir fazlalığı da, enerji fazlalığını içermektedir (Özoğlu, 1982, s:11). Temelde organizmanın iki temel ihtiyacı vardır. Bunlar:

1. Organizmanın canlılığını, var oluşunu sürdürme ihtiyacı.

2. Organizmanın canlılığını sürdürürken belirli kapasite içinde büyüme ve gelişme ihtiyacı (Özoğlu, 1982, s:11).

İnsanların fiziki ihtiyaçları, emniyette olma ihtiyacı, ait olma ihtiyacı, taktir edilme ve kendini gerçekleştirme hususlarına dair ihtiyaçları vardır. Sosyal ve psikolojik ihtiyaçlar "kendini gerçekleştirme" ihtiyaçları içinde olup tüm ihtiyaçların en üstünde yer alır. Burada kastedilen sosyal ve psikolojik olan kişisel ihtiyaçlar ve sorunlardır.

Eğitim:

Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. (Ertürk, 1986, s:12).

Hedef=Ama:

Bu araştırmada geçen hedef ve amaç kavramları eş anlamda kullanılmıştır. Ertürk hedef tanımını şöyle yapmak-

Sınırlılıklar

1.Öğrencilerin fiziki ve ekonomik hususlarla ilgili sorunları araştırma dışında bırakılmıştır.

2.Öğrencilerin yurttaki yemek,temizlik, ısınma,kural-lara uyum vb.hususlarla ilgili sorunları araştırma dışın-da bırakılmıştır.

3Araştırma verilerinin ve bulgularının kaynağı Diyar-bakır İli, YURTKUR Merkez yurtlarında barınan öğrencilerle sınırlandırılmıştır.

Kısaltmalar

Araştırma raporunda çok sık geçen bazı terimler kı-saltılmıştır.Bunlar aşağıda açıklanmıştır.

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu =YURTKUR =Kurum

Yurt Müdürlüğü =Yurt

Bir yüksek öğrenim kurumuna kayıtlı olup yurtlarda ba-rınan 1. ve 2.sınıf öğrenciler =1-2.sınıflar

Bir yüksek öğrenim kurumuna kayıtlı olup yurtlarda ba-rınan 3. ve 4.sınıf öğrenciler =3-4.sınıflar

Hemen her zaman =HHZ

Sık sık =SS

Bazan =Bazan

Hiç bir zaman =HBZ

Raporda geçen diğer kısaltmalar ilgili kısımda belir-tilmiştir.

Araştırmanın Önemi

Gençlik kesiminin toplumların sosyo-ekonomik, kültürel ve siyasi hayatında çok önemli bir yeri vardır. Gençlik kesiminin büyük bir kısmı orta öğrenim ve yüksek öğrenim seviyesinde bulunmaktadır. Bu nedenle gençlik kesiminin eğitimi toplum yapısı ile doğrudan ilgilidir.

Bu gün YURTKUR`a bağlı yurtlarda 105000 civarında bir öğrenci kitlesi barınmaktadır. Burada barınan öğrencilerin ihtiyaçlarının bilinmesi, sorunlarına çözüm getirilmesi, onlara eğitimlerinde kolaylık sağlayarak en uygun imkânlarla gelişmelerine yardımcı olmak muhakkak ki gereklidir. Bu da ancak bu tür araştırmaların yapılması ve sonuçların çok iyi değerlendirilerek uygulanması ile mümkündür.

Araştırmamız başta YURTKUR olmak üzere üniversiteler, Millî Eğitim Bakanlığı ve gençlik kesimi ile ilgili diğer kurum ve kuruluşların amaçları doğrultusunda az ya da çok önem taşımaktadır. Yurtlarda barınan öğrenci sayısı ile yurtlara olan talep göz önüne alınırsa, buradaki barınma ortamının çağdaş şartlara göre düzenlenmesi, kurum yurtlarında barınan gençlik kesiminin sorunlarının bilinerek bu doğrultuda çaba gösterilmesi, barınma şartlarının iyileştirilmesi ve ders dışı etkinliklerin planlanması ve bir program dahilinde yürütülmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle araştırmamız bu konuda atılmış ilk adımlardan biri olacağı için görece de olsa önem taşımaktadır.

Bu Alanda Yapılmış Araştırma ve Yayınlar

Memleketimizde eğitim programlarının önemi henüz tam olarak anlaşılamadığından dolayı bu alanda yapılan araştırmaların ve yayınların yeterli olduğunu söyleyebilmek zordur. Program adı altında yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu birkaç konunun bir araya getirilmesi ile oluşturulan basit bir öğretim etkinliğinden başka birşey değildir. Çünkü daha önce de söylemiş olduğumuz gibi eğitim programı bir ekip işi ve eğitim bir süreçtir. Amaçların tesbitinden başlayarak geri bildirim (feed-back) ile devam etmektedir. Konular amaçların gerçekleştirilmesinde sadece birer araçtır.

Son yıllarda bir hareketlilik göze çarpmakta ise de yeterli değildir. Ancak az da olsa bu alanda bir takım araştırmaların yapıldığını görmekteyiz. Bu da belli bir noktadan öteye geçememektedir.

Öğrenci sorunlarına yönelik birçok araştırma ve yayın bulunurken, eğitim programları ile ilgili araştırma ve yayınlar yok denilebilecek kadar azdır. Bu alanda yapılan bazı araştırmalar ve yayınları şu şekilde özetlemek mümkündür.

Prof. Dr. İlhan Akhun ve diğerleri tarafından yapılan "YURTKUR Yurtlarında Barınan Öğrencilerin Beklenti ve Problemleri" adlı araştırma bu alandaki en önemli araştırmalardan bir tanesidir. Araştırma yurtlarda barınan öğrencilerin çeşitli problem ve beklentileri üzerinde yapılmıştır. Yurtlarda barınan öğrencilerimizin sosyal, psikolojik, ekonomik, barınma, yemek, temizlik vb. sorunların üzerinde durarak öğ-

rencilerin beklentileri ve bu konudaki önerilerinden oluşmaktadır. Eser YURTKUR tarafından 1988 yılında Prof.Dr.İlhan Akhun başkanlığındaki bir komisyona Türkiye genelinde yaptırılmış ve aynı yıl yayınlanmıştır.

Yrd.Doç.Dr.Hülya GÖKMEN ve diğerleri tarafından yapılan ve MEGSB tarafından 1985 yılında yayınlanan "Yüksek Öğrenim Gençlerinin Serbest Zaman Etkinlikleri,Kendilerini Gerçekleştirme Düzeyleri" adlı kaynakta öğrencilerin genel özellikleri,serbest zaman etkinliklerine katılma düzeyleri,katılmak istedikleri etkinlikler üzerinde durarak bazı bulgulara ve önerilere yer verilmiştir.

Prof.Dr.Birsem GÖKÇE tarafından yapılan ve MEGSB tarafından 1984 yılında yayınlanan "Orta Öğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları" adlı araştırmada öğrencilerin genel özellikleri,çeşitli nitelikteki sorunları,serbest zaman etkinlikleri,sorunların çözümünde bireylerin davranış ve tepkileri ile araştırmanın bulguları ve daha önce bu alanda yapılan araştırma bulgularına yer verilmiştir.

Dr.Feriha Baymur tarafından yapılan "Lise ve Dengi Okullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri" adlı araştırma raporunda,gençlerin iyi bir yönde gelişmesini sağlamak için,herşeyden önce onları çeşitli bakımlardan tanımak gerektiği,zekâları,bilgileri,ilgileri,genel ve özel yetenekleri,toplumsal davranışları,geçmiş yaşantıları vb.özelliklerin (Duruöz ve Doğan,1985,s:13) dikkate alınması gereği vurgulanmaktadır.Araştırmada öğrencilerin dertleri,üzüntüleri,ihtiyaçları kısaca tüm şikâyetleri "problem" sözü ile ifade edilmiştir.Anket formu altı alanda toplanmıştır.Okul-

la ilgili problemler,gelecek ile ilgili problemler,ev ve aile hayatı ile ilgili problemler,arkadaşlık hayatı ile ilgili problemler,benlik ve iç hayatı ile ilgili problemler,sağlık problemleri;elde edilen bulgular erkekler ve kızlar,lise birinci,ikinci,üçüncü sınıflar,büyük ve küçük şehirlerde oturanlar,akademik okullar,meslek okulları olmak üzere kategorilere ayrılmıştır (Duruöz ve Doğan,1985, s:14)

Bu alandaki önemli araştırmalardan bir tanesi de Doç. Dr.Aysel Ekşi tarafından yapılan "Gençlerimiz ve Sorunları" adlı araştırmadır. Araştırma 1982 tarihinde İstanbul Üniversitesi tarafından yayınlanmıştır.

"Gençlik Sorunları Yönünden Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu" adlı eser YURTKUR yayınları arasında yayınlanmıştır.Eser 1968 tarihinde Ankara`da yayınlanmış, YURTKUR`un tanıtımı yapılmakta,amacı,tarihçesi,örgütlenmesi,çalışmaları,hedefleri ve sorunları konusunda bilgi verilmektedir.

Prof.Dr.Arthur Thomas Jersild tarafından yazılan ve İbrahim N.Özgür tarafından Türkçe`ye çevrilen "Gençlik Psikolojisi" adlı eser bu alandaki temel kaynaklardan en önemli bir tanesidir.Ergenlik çağının hayatın fırtınalı ve karışık devrelerinin en yüksek noktasına eriştiği bir çağ olarak ifade edildiği görülür.Ergenlik çağında bir kimse kendi kendisinin ne olduğu,kendisinden ne beklediği,başkalarının ne umduğu,elinde olan ve olmayan imkânların neler olduğu,denenmemiş şeylere atılmak konusunda ne kadar cesaret gösterebileceği,eskiye ne kadar bağlı kalacağı vb.ko-

nularla karşı karşıya olduğu belirtilmektedir. Konular "Hayat boyunca ergenlik çağının önemi, gelişen benlik, vücut yapısının değişmesi, beden faaliyet ve kabiliyeti, heyecan gelişimi, sosyal ilişkiler, ergenlik çağı genci ve din vb. başlıklar altında incelenmiştir.

1979 yılında yayınlanan ve Prof. Dr. Özcan Köknel tarafından kaleme alınan "Cumhuriyet Gençliği ve Sorunları" adlı eserde, yazara göre günümüz genç kuşağı dengesiz ekonomik yapı üzerinde yıllar boyu süregelen kültür çatışmaları içinde gelişmekte, önceki kuşakların oluşturduğu ortamdaki çıkış yolu aramakta ve bu arayış içinde sağlıklı olarak yaptığı bileşimler yanında düşünce, tutum ve eylemlerde de sağlıklı davranışlarda bulunabilmektedir. Gencin olumlu ya da olumsuz kişilik kazanmasında çeşitli etkenlerin yanında en önemli etkenlerden biri kurduğu arkadaşlıklar, içinde bulunduğu arkadaş gruplarıdır. Aileden uzaklaşma, çevreden etkilenme arkadaş ilişkileri ile başlar. Çocukluktan önergenliğe geçişte, genç bir süre çevreden kopar, yalnızlık arar. Normal bir gelişmede bu süre kısadır ve genç önce aynı cinsle sonra karşı cinsle arkadaşlık kurmaya başlar (Duruöz ve Doğan, 1985, s:37)

Yrd. Doç. Dr. Kemâl Açıkgöz tarafından 1988 yılında üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı "Üniversite (Eğitim Bilimleri) Öğrencilerinin Eğitimlerine İlişkin Beklentileri, Doyum Düzeyleri ve Sorunları" adlı araştırma da bu alandaki mevcut araştırmalardan bir tanesidir. Araştırmada sorun ele alınarak çeşitli görüşlerin ışığında açıklanmakta, öğrencilerin yaşamdaki amaçları, eğitsel özelliklerine (he-

deflerine) doyum düzeyleri, amaca ulaşmada karşılaşılan güçlükler araştırılmış ve konuya ilişkin çeşitli öneriler getirilmiştir.

Fulya Gürses ve Hasan Basri Gürses tarafından yapılan ve 1979 tarihinde Der Yayınları tarafından yayınlanan eserde şu görüşlere yer verilmektedir. İnsan toplumlarının tarihsel gelişmesi sürecinde gençlik ya da genç nüfus, doğal olarak toplumun sonraki yetişkinleri olmuştur. Her toplumun genç kuşağı o toplumun, o günkü sosyo-ekonomik ve kültürel şartları içinde biçimlenir... Ülkemiz gençlerinin sorunları, toplumsal yapımızdan kaynaklanmakta ve çözümü de toplumsal sorunlarımızın çözümüyle çakışmaktadır. Ayrıca ülkemizdeki toplumsal sınıfların ve bu sınıfların gelişme sürecindeki yerinin belirlenmesi, sorunların oluşum ve çözümünde etkilerinin açıklanması gereklidir. Eserde konular "Araştırmanın yöntemi, kapsamı ve amacı, çağımız dünyası ve gençlik, üçüncü dünya ülkelerinde, az gelişmiş ülkelerde gençlik, sosyalist ülkelerde gençlik, Türkiye'de gençlik" ana başlıkları altında anlatılmıştır. (Duduöz ve Doğan, 1985, s:42).

Doç. Dr. Ahmet Taner Kışlalı tarafından yazılan "Öğrenci Ayaklanmaları" adlı eser 1974 yılında Ankara Bilgi Yayınevi tarafından yayınlanmıştır. Eserde öğrenci ayaklanmalarının bir rastlantı olmadığına kanıtlanması ve sorunlara çözüm yolları bulunması amaçlanmıştır. Konu "giriş, çağdaş öğrenci hareketlerinin ortak nitelikleri, çağdaş öğrenci hareketlerinin siyasal hayattaki yeri ve bu yeri belirleyen etkenler, Atatürk ve Hacettepe Üniversitesi öğrencileri üze-

rinde bir araştırma" ana başlıkları altında incelenmiştir.

Toplumsal barış ve siyasal kararlılık ancak toplumdaki tüm güçlere güçleri oranında etkili olabilecek yasal hakların tanınmasıyla mümkündür. Araştırma öğrencilerin toplumdaki geleneksel güçlerden farklı bir güç olarak ortaya çıkmaya başladıklarını göstermektedir. Öyleyse öğrenci ayaklanmalarıyla doğan bunalımların tekrarlanmaması için gereken tedbirler belirlenirken, bu durum ve çatışmanın kuşaksal niteliği ve temelindeki etkenler göz önüne alınmalıdır. (Duruöz ve Doğan, 1985, s:52). Eserde getirilen öneriler şu şekilde özetlenmiştir.

1. Öğrenci gençliğin sorumsuzluğundan şikâyet edildiğine göre, amaç onları sorumluluklara dolayısı ile yetkiye ortak etmek olmalı.

2. Kişi, sürekli ve hızlı bir değişme içindeki dünyada yaşamı boyunca kendi kendini şekillendirecek, yeniden yapacak şekilde hazırlanmalı.

3. Yüksek öğrenim ve hatta lise öğrencilerine, gençlik enerjilerini yapıcı yollardan kullanma olanağı sağlanmalıdır (Duruöz ve Doğan, 1985, s:53)

BÖLÜM II

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmamızın modeli betimseldir. Bu araştırma ile yurtlarımızda barınan öğrencilerimizin temel sosyal ve psikolojik sorunlarıyla ilgili hususlara açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Bu yönü ile "betimsel" bir özellik taşıyan araştırmamız diğer yönden de öğrencilerin sosyal ve psikolojik olan temel sorunlarına yönelik olarak hazırlanabilecek bir eğitim programının amaçlarının neler olması gerektiği ile de bir "aksiyon" araştırması niteliğindedir.

Bu araştırmada yurtlarımızda barınan öğrencilerimizin sosyal ve psikolojik sorunları, yurtlardaki mevcut imkânlar ve personel durumu ile bu hususlara bağlı olarak görülen sorunlar açıklanarak bir yoruma gidilmiş bazan diğer araştırma sonuçları ile karşılaştırma yoluna gidilmiştir. Arzulanan durum yurtlarda barınan öğrencilerin her türlü ihtiyaçlarının karşılanabilmesi, yeterli personel, araç-gereç, saha ve tesislerin bulunması, öğrencilerin ideal şartlarda barınabilmelerinin sağlanması ve kişilik gelişimlerinin olumlu bir yönde geliştirilmesi ve kazanılmasıdır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırma Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu, Diyar-

bakır Bölge Müdürlüğüne bağlı Merkez Ziya Gökalp Erkek öğrenci Yurdu ve Mehmet Akif Ersoy Kız Öğrenci Yurdu'nda gerçekleştirilmiştir. Araştırmamızın evreni Diyarbakır İli merkezinde bulunan Z. Gökalp ve M. Akif Ersoy Yurtlarında barınan öğrencilerdir. Bu yurtlardan tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen toplam 176 öğrenci araştırmamızın örneklemini oluşturmaktadır. 1988-1989 öğretim döneminde (Mayıs, 1989 ayı itibarıyla) bu yurtlarda barınan öğrenci sayıları tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo : Öğrenci Durum Çizelgesi

Yurdun Adı	Genel Mevcut	Araştırmaya Katılan				Toplam	
		K I Z		E R K E K		N	%
		1-2	3-4	1-2	3-4		
Ziya Gökalp	1402	--	--	65	51	116	8.27
M. Akif Ersoy	842	18	42	--	--	60	7.12
T O P L A M	2244	18	42	65	51	176	7.84

(Mayıs 1989, YURTKUR kayıtları)

Tablodan da anlaşılacağı gibi Ziya Gökalp Yurdunda barınan 1402 öğrenciden 116 öğrenci anketimize katılmıştır ki bunun yüzde olarak oranı %8.27 dir. Bu öğrencilerin 65 tanesi 1-2. sınıf ve 51 tanesi de 3-4. sınıf öğrencisidir. M. Akif Ersoy Kız Yurdu'nda barınan 842 öğrenciden 60 tanesi anketimize cevap vermiş olup yüzde olarak değeri %7.12 dir. Bunların da 18 tanesi 1-2. sınıf ve 42 tanesi de 3-4. sınıf öğrencisidir. Genelde ise anketimize 2244 öğrenci cevap vermiş olup yüzde olarak oranı % 7.84 tür. Bu öğrencilerden 60 ı kız ve 116 sı da erkek öğrencidir.

Verilerin Toplanması

Yüksek öğrenim ve YURTKUR öğrencileri üzerinde çeşitli zamanlarda yapılan araştırmalarda kullanılan test maddelerinden, araştırmamızın amacına uygun olanları seçilerek incelendi. Bu ilk incelemeden sonra elde edilen maddeler 20 yurt öğrencisi üzerinde uygulanarak bazı maddeler çıkartıldı, bazıları eklendi ve bir kısmında da araştırma amacına yönelik olarak çeşitli uyarlamalar yapıldı. Bu şekilde elde edilen 17 test sorusu sıraya konuldu.

Sıraya konulan test maddelerinden oluşan anket formu 300 adet bastırılmıştır. Kullanılan anket formu ekte verilmiştir. Bastırılan formların 100 tanesi M. Akif Ersoy Kız Yurdu öğrencileri ve 200 tanesi de Ziya Gökalp Erkek Yurdu öğrencileri üzerinde Mayıs 1989 tarihinde uygulanmıştır. Uygulamayı müteakip toplatılan formların incelenmesi sonucunda bazı formların tamamen boş bırakıldığı, bazı maddelerinde test yönergesine uygun olarak doldurulmadığı tesbit edilmiş ve bu formlar iptal edilerek imha edilmiştir.

Araştırma verileri elde bulunan 60 kız ve 116 erkek öğrenciye ait toplam 176 anket formu içindeki bilgilerden elde edilmiştir.

Test edilen öğrencilere ait veriler aşağıda verilen başlıklar altında gruplandırılarak incelenmiştir.

1. Grup : 1-2 sınıf öğrenciler
2. Grup : 3-4 sınıf öğrenciler
3. Grup : Kız öğrenciler

4.Grup :Erkek öğrenciler

5.Grup :Tüm öğrenciler (Toplam)

Anket maddelerine verilen cevaplar da soruların özelliğine göre düzenlenmiş, bazı maddelerde ölçülen özelliğin sıklığı ya da yoğunluğu araştırılırken bazı maddelerde problem tarama listesi şeklinde verilerek hangi özellik ya da özelliklerin bulunduğu veya istendiği araştırılmıştır. Verilerin açıklanması ve yorumlanmasında bazan sınıflar, bazan cinsler ve bazan da her ikisi birden ele alınarak açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Açıklama ve yorum kısmında önemine göre bazan öğrencilerin verdiği cevapların sıklara göre, bazan sıkların toplamına göre, bazan da yakınlık arzeden hususların toplamına göre açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırma problemi ile ilgili bilgilere ulaşabilmek amacıyla mevcut kaynaklardan yararlanma yoluna araştırmanın her safhasında baş vurulmuştur. Bu şekilde oluşturulan anket öğrencilere verilmiş, alınan bilgiler sistemli olarak işlenmiştir.

Verilerin çözümünde frekans ve yüzdeler kullanılarak açıklama ve gerektiğinde yorum ve bazan da diğer araştırmalardan elde edilen sonuçlarla karşılaştırma yoluna gidilmiştir.

Veriler yüzdeler halinde gösterilirken virgülden

sonraki sayılardan biri alınmıştır. Bu nedenle toplam değerler % 99.0 ile % 101.0 arasında değişmektedir. Verilerden % 50.05 değeri % 50.0 olarak değerlendirilirken % 50.06 değeri % 50.1 olarak değerlendirilmiştir.

Verilerin işlenmesi genel olarak şu plana göre yapılmıştır.

-Araştırma anketinde yer alan maddelere cevap veren öğrencilere ait formların sınıf ve cinslere göre ayrılması.

-Her maddeyle ilgili olarak verilen cevapların çetellenmesi sonucu frekanslarının bulunması.

-Her madde ve şıkla ilgili yüzdeliğin hesap edilmesi.

-Sonuçların tablolar halinde gösterilerek değerlendirilmesi.

Sonuçlardan öğrencilerin önemli sorunlarının belirlenmesi ve sorunlara yönelik olarak yapılacak yorum ve karşılaştırmalar.

Verilerin çözümlenmesinde "verilerin toplanması" bölümünde belirtilen gruplar göz önüne alınmış ve bu grupların sayıları yüzde değerlerin bulunmasında (Her grup kendi içinde olmak üzere, değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bu gruplar 1-2. sınıflar, 3-4. sınıflar, kızlar, erkekler ve tüm öğrenciler) esas tutulmuştur. Anketteki maddelerin özelliği göz önünde tutularak verilen cevaplar bazan şıklara göre birleştirilerek (HHZ+SS ; Bazan+HBZ ; I, II, III. tercihler ayrı ayrı ve toplamına göre) açıklama ve yoruma gidilmiştir.

BÖLÜM III
BULGULAR VE YORUMLANMASI

Yurtlarda Barınan Öğrencilerin Sosyal Ve
Psikolojik Sorunları

Tablo 1: Bu Hayatın Çekilmez Bir Hayat Olduğu Fikrine Katılıyor musunuz?

		S İ N İ F		C İ N S İ Y E T		
		1-2	3-4	KIZ	ERKEK	TOPLAM
H H Z	N	16	7	5	18	23
	%	19.3	7.5	8.3	15.5	13.1
S S	N	13	18	11	20	31
	%	15.7	19.3	18.3	17.2	17.6
Bazan	N	31	27	23	35	58
	%	37.3	29.0	38.3	30.2	32.9
H B Z	N	23	41	21	43	64
	%	27.7	44.1	35.0	37.1	36.4
Boş	N	--	--	--	--	--
	%	--	--	--	--	--
TOPLAM	N	83	93	60	116	176
	%	100.0	99.9	99.9	100.0	100.0

Bu hayatın çekilmez bir hayat olduğu fikrine inanma özellikle ailelerinden, önceki arkadaş gruplarından ve alışkın oldukları çevreden koparak yepyeni bir ortam olan

yurtlara yeni gelen 1-2.sınıf öğrencilerde daha yüksektir. Bu soruda hemen her zaman (HHZ) diyen 1-2.sınıf öğrencilerin oranı % 19.3 iken 3-4.sınıf öğrencilerinde bu oran % 7.5 e inmektedir.Bu hayatın çekilmez olduğu fikrine katılan erkeklerin oranı da kızlardan yaklaşık iki kat daha fazladır.Bu şıkta HHZ diyen erkeklerin oranı % 15.5 iken kızlarda % 8.3 civarındadır.

Bu hayatın çekilmez bir hayat olduğu fikrine hiç bir zaman (HBZ) diyerek katılmadıklarını belirten gruplar içinde 3-4.sınıflar en büyük oranı teşkil etmektedirler ki bu grubun oranı % 44.1 dir.Aynı hususta 1-2.sınıfların oranı ise % 27.7 dir.Bu hususta kızlarla erkekler arasında önemli bir fark bulunmamaktadır ki erkeklerin % 37.1 i ve kızların % 35.0 i HBZ diyerek bu fikre katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

Genelde bakıldığında ise tüm öğrencilerin % 13.1 i HHZ ve % 17.6 sı da sık sık(SS) diyerek hayatın çekilmez olduğu fikrine katıldıklarını,kısaca hayatlarından memnun olmadıklarını ifade etmektedirler.

Eldeki veriler öğrencilerin yaklaşık olarak 1/3 ten daha fazlası içinde bulunduğu yaşamdan memnun olmadığını hatta çekilmez olduğu fikrindedir.Bu husus abartılmış ta olsa önemli bir düzeyde olduğu,sorunun çözülmesi gereğini ortaya koymaktadır. Sorunun böyle önemli boyutta olmasının çeşitli sebepleri vardır. Aileden,arkadaş çevresinden,yakın çevreden uzakta olma,yeni ortama yabancılik,okuldan kaynaklanan ders ve sınıf geçme ile ilgili hususlar,maddi sorunlar,yurttaki mevcut sorunlar ve daha birçok husus sayılabi-

dir.Bu durum öğrencilerin öğrenimlerini olduğu gibi özel yaşamlarını da önemli ölçüde olumsuz olarak etkilemektedir.Sosyal etkinliklerin amacına uygun olarak yapılması ve daha çok öğrencinin katılımının sağlanması,ekonomik ve psikolojik sorunların çözümü ile öğrencilerin,bu sorunlardan daha az etkileneceği,yaşamın her safhasında daha bilinçli hareket ederek monotonluktan ve sorunlardan kurtulup daha sağlıklı bir kişilik edineceği düşünülmektedir.

Psikolojik Sıkıntı ve Problemler

Psikolojik sıkıntı ve sorunlarla ilgili olan bu madde içinde değişik sorunların yoğunluğu aranırken,öğrencilerin kendilerinde mevcut olduğuna inandıkları birden fazla sorunu belirtmelerine imkân tanınmıştır.

Genelde bakıldığında öğrencilerin kendilerinde mevcut olduğuna inandıkları hususların başında % 32.4 ile "karar vermede zorlanma" sorunu gelmektedir.Diğer sorunlar içinde ikinci sırayı % 28.4 ile"uyuyamama"ve % 27.8 ile de "Sürekli gerilim içinde olma" sorunları almaktadır.Aşırı derecede hayalci olma,alınanlık,yurt hayatına uyum sağlayamama ve heyecanlı olma, üzerinde önemle durulması gereken sorunlar olarak kendini göstermektedir.

Bu hususta gruplar arasında bazen pek büyük bir fark görülmezken bazen de bazı hususlarda önemli farklılıklar ortaya çıkmaktadır."Uyuyamama,karar vermekte zorlanma,aşı-

rı ölçüde heyecanlı olma, alınganlık, aşırı hayalci olma" hususlarında önemli fark görülmezken 1-2.sınıf öğrencilerin büyük bir kısmı "sürekli gerilim içinde olma ve yurt hayatına uyum sağlayamama" hususlarında 3-4.sınıflardan daha büyük bir oranda bulunmaktadır. Bu duruma 1-2.sınıf öğrencilerin yurda yeni gelmiş olmaları, ailelerinden, eski arkadaş gruplarından ve daha önceki çevrelerinden ayrılmalarını bir sebep olarak gösterebiliriz.

Tablo 2:Aşağıda belirtilen psikolojik sıkıntı ve problemlerden sizde mevcut olduğuna inandığınız hususlar nelerdir.

		S I N I F		C İ N S İ Y E T		TOPLAM
		1-2	3-4	KIZ	ERKEK	
Aşırı derecede heyecanlıyım.	N	18	25	19	24	33
	%	21.7	26.9	31.7	20.7	18.7
Sürekli gerilim içindeyim.	N	29	20	12	37	49
	%	34.9	21.5	20.0	31.9	27.8
Uyuyamıyorum.	N	25	25	14	36	50
	%	30.1	26.9	23.3	31.0	28.4
Aşırı derecede alınganım.	N	16	13	11	18	29
	%	19.2	14.0	18.3	15.5	16.5
Karar vermekte zorlanıyorum.	N	26	31	27	30	57
	%	31.3	33.3	45.0	25.9	32.4
Çevredeki kişilerle iyi ilişkiler kuramıyorum.	N	7	5	6	6	12
	%	8.4	5.4	10.0	5.1	6.8
Aşırı derecede hayalciyim.	N	11	14	6	19	25
	%	13.2	15.0	10.0	16.4	14.2
Yurt hayatına uyum sağlayamıyorum.	N	21	8	7	22	29
	%	25.3	8.6	11.7	19.0	16.5
Başka	N	25	22	12	35	47
	%	30.1	23.6	20.0	30.2	26.7

Psikolojik sıkıntı ve problemlere cinsiyetler açısından

bakıldığında, tablo 2 dende anlaşıldığı gibi erkeklerin % 31.9 unun sürekli gerilim içinde olma, % 31.0 ının uyuyamama, % 19.0 ının yurt hayatına uyum sağlayamama hususlarında kızlardan daha büyük oranlarda olduğu görülmektedir. Bu hususlarda kızların % 20.0 ı sürekli gerilim içindeyim, % 23.3 ü uyuyamıyorum ve % 11.7 si de yurt hayatına uyum sağlayamıyorum, demektedirler....

Kızlar özellikle % 45.0 ile karar vermekte zorlanma, % 31.7 ile de aşırı derecede heyecanlı olma hususlarında erkeklerden daha büyük bir oranda bulunmaktadır. Bu hususlarda erkeklerin % 25.9 u karar vermekte zorlanma ve % 20.7 si de aşırı derecede heyecanlı olmaktan şikâyet etmektedirler.

Bu madde de dikkat çeken hususlardan bir tanesi de sorun ya da sorunlarını "başka" şikâi ile ifade eden öğrenci oranının hayli yüksek oluşudur. Tüm öğrencilerin % 26.7 si, erkeklerin % 30.2 si ve kızların da % 20.0 ı sorunlarını başka şikâi ile ifade etmişlerdir.

Psikolojik Sıkıntı ve Problemlerin Kaynağı

Öğrencilerin psikolojik sıkıntı ve sorunlarının kaynakları arasında ilk sırayı % 39.8 ile ekonomik durumlardan kaynaklanan sorunlar almaktadır. Psikolojik sıkıntı ve sorunların kaynağını kişisel olarak tanımlayan öğrencilerin oranı da % 39.8 ile ikinci sırada gelmektedir. Sıkıntı ve sorunların kaynakları arasında yurttaki barınma ortamı

% 35.2 ve geleceğe yönelik iş ve meslek durumları % 32.9 luk oran ile ilk sıralarda ve önemli boyutlarda bulunmaktadır.

Tablo 3:Psikolojik Sıkıntı ve Problemlerin Kaynağı

		S I N I F		CİNSİYET		TOPLAM
		1-2	3-4	KIZ	ERKEK	
Kişisel	N	32	38	25	45	70
	%	38.5	40.9	41.7	38.8	39.8
Yurt yöneticileri ile	N	14	10	8	16	24
	%	16.9	10.7	13.3	13.8	13.6
Ders ve başarı durumları ile	N	30	27	21	36	57
	%	36.1	29.0	35.0	31.0	32.4
Ailem ile	N	10	15	8	17	25
	%	12.0	16.1	13.3	14.6	14.2
Ayrı cins arkadaşlarımla	N	17	14	8	23	31
	%	20.5	15.0	13.3	19.8	17.6
Aynı cins arkadaşlarımla	N	6	11	7	10	17
	%	7.2	11.8	11.7	8.6	9.6
Yurttaki barınma ortamı ile	N	34	28	19	43	62
	%	41.0	30.1	31.7	37.0	35.2
Geleceğe yönelik iş ve meslek durumları ile	N	26	32	19	39	58
	%	27.7	34.4	31.7	33.6	32.9
Ekonomik durumlar ile	N	34	36	14	56	70
	%	41.0	38.7	23.3	48.2	39.8
Başka	N	6	10	5	11	16
	%	7.2	10.7	8.3	9.5	9.0

Sorunların kaynağını kişisel olarak gören gruplar arasında önemli bir fark görülmemekte, ancak kızların oranının erkeklerden ve 3-4. sınıfların oranınının da 1-2. sınıfların oranından çok az da olsa büyük olduğu görülmektedir. Sorunların kaynağını ekonomik durumlara bağlayan gruplardan, sınıflar arasında önemli bir fark görülmezken erkeklerin oranı kızların oranından yaklaşık iki kat daha

büyüktür ki erkeklerin oranı % 48.2 ve kızların oranı da % 23.3 tür. Geleceğe yönelik iş ve meslek durumlarını sorunların kaynağı olarak gören gruplardan kızlarla erkekler arasında önemli bir fark görülmezken 3-4. sınıfların oranı % 34.4 ile 1-2. sınıfların %27.7 olan oranından daha büyüktür. Bu durum,yaş ilerledikçe ve öğrenim çağının (Okul hayatı) sonlarına yaklaşıldığında iş ve meslek durumları ile ilgili sorunların arttığı,gelecekte endişe duyulduğu anlamına gelmektedir. Yurttaki barınma ortamını sorunların kaynağı olarak gören gruplar içinde ise 1-2.sınıflar % 41.0 lık oran ile 3-4. sınıfların % 30.1 olan oranından ve erkeklerde % 37.0 lık oran ile % 31.7 olan kızların oranından daha yüksektir.

Gruplar arasında önemli farklar olmamakla birlikte sorunların kaynakları arasında yer alan diğer hususlara genelde bakıldığında ders ve başarı durumlarını sorunların kaynağı olarak gören öğrencilerin oranı % 32.4, ayrı ya da karşı cinsle arkadaşlık % 17.6,aile % 14.2 ve yurt yöneticileri de % 13.6 lık oranlar ile önemli sorunların kaynakları olarak gösterilmektedir.

Bu durum Akhun ve diğerleri tarafından yapılan araştırma sonuçlarına oldukça yakınlık arz etmektedir. Şöyle ki Akhun ve diğerleri tarafından yapılan araştırmada kızların psikolojik problemleri kaynak olarak gördükleri ve erkeklerden daha büyük bir oranda buldukları altı sorun alanı şunlardır.Dersler ve başarı durumu % 63, kişisel sebepler % 36, yurttaki durumlar % 31, yurttaki oda arkadaşları % 20, aileler % 8, aynı cins arkadaşlar % 5 tir.Erkeklerin

kızlara göre yüzdeler ortalaması ile daha yüksek olduğu alanlar ise şunlardır. Ekonomik durumlar % 37, geleceğe yönelik durumlar % 36, karşı cinsten arkadaşlar % 26 ve üniversite öğretim elemanları % 20 olarak sıralanmaktadır (Akhun ve diğerleri,1988,s:41).

Öğrencilerin Psikolojik Sorunları

Öğrencilerin psikolojik sorunlarıyla ilgili olarak verilen bu madde de, öğrencilerin mevcut sorunlarıyla beraber sorunların yoğunluğu da istenmiştir. Çıkan önemli sonuçlardan biri hem kızlarda ve hem erkeklerde "gelecekle ilgili aşırı korkum var" diyen öğrencilerin oranlarının oldukça yüksek oluşudur. Tüm öğrencilerin % 22.7 si, erkek öğrencilerin %28.4 ü ve kız öğrencilerin % 11.7 si HHZ şikkını, yine tüm öğrencilerin % 13.1 i, erkek öğrencilerin % 7.7 si ve kız öğrencilerin de % 23.3 ü SS diyerek gelecekle ilgili aşırı aşırı korkularının olduğunu ifade etmektedirler.

Öğrencilerin % 8.5 i "hiç kimsenin bana yardım edemeyeceği inancındayım",6.8 i "kendimi yalnız hissediyorum",% 5.7 si de "öfke,düşmanlık gibi hislerimi kontrol edemiyorum" hususlarında sorunlarının olduğunu dile getirmişlerdir.

Erkek öğrencilerin % 28.4 ü HHZ gelecekle ilgili korkularının olduğunu ifade ederlerken aynı husus kız öğrencilerde % 11.7 oranına düşmektedir.HHZ ve SS şıkları beraber değerlendirildiğinde erkek öğrencilerin % 36.1 i ve kız öğrencilerin % 35.0 i gelecekle ilgili korkularının olduğunu

Tablo 4: Öğrencilerin Psikolojik Problemleri

	KIZLAR %					ERKEKLER %					TOPLAM %				
	HHZ	SS	B	HBZ	BOS	HHZ	SS	B	HBZ	BOS	HHZ	SS	B	HBZ	BOS
Gelecekle ilgili aşırı korkum var	11.7	23.3	31.7	21.7	11.7	28.4	7.7	27.6	31.9	4.3	22.7	13.1	29.0	28.4	6.8
Kendimi aşırı derecede utangaç hissediyorum	6.7	8.3	28.3	38.3	18.3	4.3	6.0	31.9	50.0	7.7	5.1	6.8	30.7	46.0	11.4
Kendime güvenemiyorum	1.7	5.0	28.3	48.3	16.7	4.3	4.3	34.5	51.7	5.1	3.4	4.5	32.4	50.6	9.1
İntihar etmeyi düşünüyorum	--	3.3	15.0	66.7	15.0	2.6	1.7	10.3	73.3	12.1	1.7	2.3	11.9	71.0	13.1
Uyuşturucu kullanıyorum	--	3.3	10.0	68.3	18.3	2.6	1.7	9.5	75.0	11.2	1.7	2.3	9.6	72.7	13.6
Kendimi yalnız hissediyorum	5.0	8.3	38.3	13.3	18.3	7.7	2.6	35.3	44.0	10.3	6.8	4.5	36.4	39.2	13.1
İnsanlardan nefret ediyorum	1.7	8.3	26.7	45.0	18.3	3.4	2.6	19.0	66.4	8.6	2.8	4.5	21.6	59.1	11.9
Nedensiz kaygı ve korkum var	--	8.3	26.7	46.7	18.3	4.3	6.0	28.4	50.0	11.2	2.8	6.8	27.8	48.9	13.6
Öfke, düşmanlık gibi hislerimi kontrol edemiyorum	5.0	8.3	30.0	40.0	16.7	6.0	--	24.1	58.6	11.2	5.7	2.8	26.1	52.3	13.1
Hiç kimse beni anlamıyor	1.7	13.3	28.3	38.3	18.3	3.4	5.1	31.0	50.9	9.5	2.8	7.9	30.1	46.6	12.5
Hiç kimsenin bana yardım edemeyeceği inancındayım	5.0	6.7	23.3	48.3	16.7	10.3	4.3	16.4	61.2	7.7	8.5	5.1	18.7	56.8	10.8
Kişiliğimden utanıyorum	--	--	11.7	70.0	18.3	2.6	--	9.5	78.4	9.5	1.7	--	10.2	75.6	12.5

Tablo 4: Öğrencilerin Psikolojik Problemleri

	KIZLAR (N)					ERKEKLER (N)					TOPLAM (N)				
	HHZ	SS	B	NBZ	BOŞ	HHZ	SS	B	NBZ	BOŞ	HHZ	SS	B	NBZ	BOŞ
delecekli ilgili aşırı korkum var	7	14	19	13	7	33	9	32	27	5	40	23	51	50	12
Kendini aşırı derecede utangaç hissediyorum	4	5	17	23	11	5	7	37	50	9	9	13	54	81	20
Kendine güvenemiyorum	1	3	17	23	10	5	5	40	60	6	6	8	57	93	16
İntihar etmeyi düşünüyorum	--	2	9	40	9	3	2	12	85	14	3	4	21	125	23
Uyuşturucu kullanıyorum	--	2	6	41	11	3	2	11	87	13	3	4	17	123	24
Kendimi yalnız hissediyorum	3	5	23	8	11	9	3	41	51	12	12	8	64	69	23
İnsanlardan nefret ediyorum	1	5	16	27	11	4	3	82	77	10	5	8	38	104	21
Nedensiz kaygı ve korkum var	--	5	16	23	11	5	7	33	53	13	5	12	49	36	24
Öfke, düşmanlık gibi hislerimi kontrol edemiyorum	3	5	19	24	10	7	--	28	68	13	10	5	46	92	23
Hiç kimse beni anlamıyor	1	9	17	23	11	4	6	36	59	11	5	14	53	82	22
Hiç kimsenin bana yardım edemeyeceğini inanmıyorum	3	4	14	23	10	12	5	12	71	9	15	9	33	100	19
Kişiliğimden utanıyorum	--	--	7	40	11	3	--	11	21	11	3	--	18	133	22

dile getirmektedirler. Bu korkuların temelinde ekonomik, aile, gelecek, ders ve başarı durumlarından kaynaklanan endişeler yatmaktadır ki bu husus daha önceki sorunların kaynağı ile ilgili kısımda açıklanmıştır.

Erkeklerin diğer önemli sorunları arasında % 10.3 ile "Hiç kimsenin bana yardım edemeyeceği inancındayım", % 7.7 ile "Kendimi yalnız hissediyorum" ve % 6.0 ile de "Öfke ke ve düşmanlık gibi hislerimi kontrol edemiyorum" hususları gelmektedir.

Kızların diğer önemli sorunları arasında sayılabilecek hususlar ise özellikle % 6.7 oranında olan "Kendimi aşırı derecede utangaç hissediyorum", % 5.0 ile "Kendimi yalnız hissediyorum", "Öfke düşmanlık gibi hislerimi kontrol edemiyorum" ve "Hiç kimsenin bana yardım edemeyeceği inancındayım" hususundaki sorunlardır.

Karşı Cinsle Arkadaşlık Sorunları

Karşı cinsle arkadaşlık ilişkisi kurmada karşılaşılan sorunlardan en önemli üç sorunun önem derecesine göre yazılması istenen bu maddede kız ve erkek öğrencilerin birbirlerine göre farklı cevaplar verdikleri görülmektedir.

Genel toplama bakıldığında I, II. ve III. derecede tercih edilen hususların başında % 39.2 ile "Birlikte gezebilecek, eğlenebilecek yerlerin olmayışı" en önemli sorun olarak gelmektedir. Bunu % 31.8 ile "Beraberliklerin dedi-

Tablo 5: Karşı Cinsle Arkadaşlık İlişkisi Kurmada Karşılaşılan Sorunlar

	KIZLAR %			ERKEKLER %			TOPLAM %			KIZ %	ERK %	GENEL TOPLAM
	I	II	III	I	II	III	I	II	III			
Maddi imkânlarımın olmayışı	3.3	--	--	22.4	17.2	11.2	15.9	11.4	7.4	3.3	50.8	34.7
Birlikte eğlenebilecek, gezebilecek yerlerin olmayışı	13.3	8.3	1.7	16.4	25.0	6.0	15.3	19.3	4.5	23.3	47.4	39.2
Beraberliklerin dedikodu yaratması	15.0	18.3	5.0	6.9	13.8	7.7	9.6	15.3	6.5	38.3	28.4	31.8
Karşı cinsle arkadaşlık ilişkisi kurmaktan çekiniyorum	3.3	10.0	1.7	4.3	8.6	1.7	4.0	9.1	1.7	15.0	14.6	14.8
Dini inançlarım engel oluyor	1.7	11.7	3.3	11.2	2.6	1.7	7.9	5.7	2.3	16.7	15.5	15.9
Çekici bir kişiliğimin olmayışı	--	3.3	--	.9	2.6	2.6	.6	2.8	1.7	3.3	6.1	5.4
Her zaman mantıklı ve iradeli hareket edememenin yarattığı huzursuzluk	6.7	6.7	10.0	3.4	6.0	.9	4.5	6.2	4.0	23.4	10.3	14.8
Başarısız olarak küçük düşme korkusu	--	--	1.7	1.7	2.6	6.9	1.1	1.7	5.1	1.7	11.2	7.9
Karşı cinsin beni beğenmeyişine olan inancım	--	--	--	.9	3.4	1.7	.6	2.3	1.1	--	6.0	4.0
Şimdilik böyle birşey düşünmüyorum	16.7	1.7	6.7	6.9	10.3	8.6	10.2	7.4	7.9	25.1	25.8	25.6
Karşı cinse güvenemiyorum	13.3	8.3	8.3	3.4	8.6	4.3	6.8	8.5	5.7	29.9	16.3	21.0
Başka	16.7	1.7	5.0	2.6	7.7	14.6	7.4	5.7	11.4	23.4	24.9	24.4

Tablo 5: Karşı Cinsle Arkadaşlık İlişkisi Kurmada Karşılaşılan Sorunlarla İlgili Öğrenci Sayıları.

	KIZLAR (N)			ERKEKLER (N)			TOPLAM (N)			GENEL		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	KFZ	ERK	TOTLAM
Maddi imkânlarımın olmayışı	2	--	--	26	20	13	28	20	13	2	59	61
Birlikte e'lenebilecek, gezebile- cek yerlerin olmayışı	3	5	1	19	23	7	27	34	8	14	55	69
Beraberliklerin dedikodu yarat- ması	9	11	3	8	16	9	17	27	19	23	33	56
Karşı cinsle arkadaşlık ilişkisi kurmandan çekiniyorum	2	6	1	5	10	2	7	16	3	2	17	26
Dini inançlarım engel oluyor	1	7	2	13	3	2	14	10	4	10	13	29
Çekici bir kişiliğimin olmayışı	--	2	--	1	3	3	1	5	3	2	7	9
Her zaman mantıklı ve iradeli ha- reket edememenin yarattığı hu- sursuzluk	4	4	6	4	7	1	8	11	7	14	12	26
Başarısız olarak küçük düşünme kor- kusu	--	--	1	2	3	8	2	3	9	1	13	14
Karşı cinsin beni beğenmeyişine olan inancım	--	--	--	1	4	2	1	4	2	--	7	7
Şimdilik böyle bir şey düşün- müyorum	10	1	4	8	12	10	18	13	14	15	30	45
Karşı cinse güvenemiyorum	2	5	5	4	10	5	12	15	10	12	19	37
Diğer	10	1	3	3	9	17	13	10	20	14	29	43

kodu yaratması" ve % 28.9 ile "maddi imkânların olmayışı" sorunları izlemektedir.

Önem derecelerine bakıldığında kız öğrencilerin cevaplarında I.önemli sırada % 16.7 ile "Şimdilik böyle bir şey düşünemiyorum" ve "başka" şıkları alırken % 15.0 ile "Beraberliklerin dedikodu yaratması" sorunu bunu izlemektedir. Yine kız öğrencilerde II. önemli sırada ilk sırayı % 18.3 ile "Beraberliklerin dedikodu yaratması" ve III.önemli sırada ilk sırayı % 10.0 ile "Her zaman mantıklı ve iradeli hareket edememenin yarattığı huzursuzluk" sorunları almaktadır.

Önem derecelerine göre erkek öğrencilerin cevaplarına bakıldığında durum kız öğrencilere göre birtakım farklılıklar arz etmektedir. Erkek öğrencilerde kız-erkek arkadaşlığında karşılaşılan sorunlardan I.önemli sıranın en üstünde "Maddi imkânların olmayışı" sorunu bulunurken kız öğrencilerde bunu sorun olarak görenlerin oranı erkek öğrencilere göre oldukça düşüktür. Bu hususta erkek öğrencilerin oranı % 22.4 iken kız öğrencilerde bu oran % 3.3 e düşmektedir. Erkek öğrencilerde II.önemli sırada % 25.0 ile "Birlikte gezebilecek, eğlenebilecek yerlerin olmayışı" problemini kız öğrencilerin % 8.3 ü sorun olarak görmektedir. Erkek öğrencilerde III.önemli sırada 11.2 ile yine, "Maddi imkanların olmayışı" sorunu gelmektedir.

Kız ve erkek öğrencilerin cevaplarının toplamına bakıldığında I.önemli sırayı % 15.9 ile "Maddi imkânların olmayışı", II.önemli sırayı % 19 ile "Birlikte eğlenebilecek

gezebilecek yerlerin olmayışı" ve III.önemli sırada da % 11.4 ile "Başka" sorunlar kız-erkek arkadaşlığında en önemli sorunlar olarak gösterilmiştir.

Kız-erkek arkadaşlığındaki sorunlara cinsiyetler açısından baktığımızda kız öğrencilerde ilk sırayı % 38.3 ile "Beraberliklerin dedikodu yaratması" alırken bunu % 29.9 ile "Karşı cinse güvenemiyorum" sorunu takip etmektedir. Bu durum kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha şüpheli ve karşı cinse güvenmeme duygusu içinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Karşı cinsle arkadaşlık ilişkisi kurmada karşılaşılan sorunları maddi imkansızlıklara bağlayan erkek öğrencilerle kız öğrenciler arasında büyük bir fark göze çarpmaktadır. Erkek öğrencilerin % 50.8 i sorunu maddi imkansızlıklara bağlarken bu hususta kızların oranı sadece % 3.3 tür.

Üniversiteye gelinceye kadar öğrencilerin büyük çoğunluğu kendi yakın çevrelerinde, kendi evlerinde okuyarak gelmişlerdir. Tüm şehirlerde üniversitelerin olmayışı ya da öğrencinin girmeye hak kazandığı fakülte veya yüksek okulun başka şehirlerde olması nedeniyle öğrenciler, tanıdıkları ve alıştıkları çevreden ayrılarak genelde ilk defa başka bir yerde öğrenimlerine devam etme durumunda kalmışlardır. Okulun, barınma ortamının ve çevrenin yeni bir ortam olması bir takım sorunları beraberinde getirmektedir. Ayrıca kalabalık öğrenci gruplarının bir arada barınması, yeni arkadaşlıklar ve uyum sorunları, çevreye ve değer yargılarına yabancılaşma, sorunun bir başka cihetini teşkil etmektedir.

Yurda, Fakülte veya yüksek okula ve okudukları şehire yeni gelen öğrencilerin, çevreye, barınma ortamına, eğitim kurumuna ve içinde bulunduğu yeni arkadaş çevresine yabancılığından kaynaklanan şikâyetler görülmektedir. Bu durumun özellikle 1-2. sınıf öğrencilerinde yüksek olması, yurtlardaki öğrenci kişilek hizmetlerine önem verilmesi gereğini gündeme getirmektedir. Sorunlar tam olarak çözülemediğinden beraberinde yeni bir takım sorunları da getirmektedir.

Sorunların kaynağına dikkat edilirse yoğunluğu kişisel, ekonomik, barınma ortamı, insan ilişkileri ve geleceğe yönelik iş ve meslek durumlarından kaynaklandığı görülmektedir. Yurtlarda rehberlik servisinin kurulması ve uzman personelin bulundurulması görev yapmasının sağlanması ile yapılacak hizmetler sonucunda sorunların önemli bir kısmına çözümler getirilebilir. İdarecilerin yönetim bilimlerinde gerekli formasyona sahip olması, hizmet içi eğitim ile kendilerini geliştirme ve yenilemelerine imkân sağlanması hizmetlerin etkinliğini artıracak gibi yurtları da daha sıcak ve daha az sorunlu birer barınma ortamı haline getirecektir. Ekonomik sorunlarla ilgili olarak YURTKUR'un verdiği öğrenim ve harç kredileri, ücretsiz sabah kahvaltısı, akşam yemeklerine Kurum katkısı (YURTKUR Dergisi, 1988) öğrencilerin ekonomik sorunlarını cüz' i de olsa karşılamaktadır. Ancak; ders kitapları, ulaşım, kırtasiye vb. harcamalarındaki fiyatlar göz önüne alınırsa, öğrenciye yapılan ekonomik yardımın yetersizliği net olarak görülebilir.

Sosyal ve Psikolojik Sorunlar Karsısında

Öğrencilerin Nasıl Hareket Ettikleri

Bu madde de öğrencilerin psikolojik sıkıntı ve sorunları olduğunda gösterdikleri en önemli üç davranışı önem derecesine göre I,II. ve III. olarak yazmaları istenmiştir. Bu sorunun şıklarının incelenmesinde gruplar arasında bazı hususlarda benzerlikler görülürken bazı hususlarda da önemli farklılıklar görülmektedir.

Genelde, psikolojik sıkıntı ve problemler olduğunda tüm öğrencilerin % 72.2 si "Yakın bir arkadaşım ile konuşuyorum" derken % 63.6 sı "Kişi olarak kendim çözüm arıyorum" ve % 22.2 si de "Oda arkadaşlarımla paylaşıyorum" demektedirler. Bu soruda "Yurt yöneticileri ile konuşuyorum" diyen öğrencilerin oranı % 06 ve "Konuyla ilgili bir uzmana başvuruyorum" diyen öğrencilerin oranı da % 1.2 gibi son derece düşük bir seviyede olduğu dikkatleri çekmektedir. Yine burada dikkat çeken önemli bir hususta "Ağlayarak sakinleşiyorum" diyen öğrenci oranınının % 22.0 gibi oldukça yüksek bir seviyede bulunmasıdır.

Cinsiyetlere bakıldığında kız öğrencilerin % 73.3 ü "Yakın bir arkadaşım ile konuşuyorum", % 61.7 si "Kişi olarak kendim çözüm arıyorum" demektedirler. Erkek öğrencilerin % 73.3 ü "Kişi olarak kendim çözüm arıyorum" derken % 71.5 i "Yakın bir arkadaşım ile konuşuyorum" demektedirler. "Yakın bir arkadaşım ile konuşuyorum" diyen kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında bir benzerlik görülürken, er-

Tablo :6 Psikolojik sıkıntı ve problemler karşısında öğrencilerin nasıl hareket ettikleri:

	TERCİH SIRASINA GÖRE			SINIFLARA GÖRE		CİNSİYETE GÖRE		TOPLAM %
	I	II %	III	1-2	3-4	KIZ	ERK	
Oda arkadaşlarımla paylaşıyorum	6.9	10.2	5.1	22.9	21.5	21.7	22.4	22.2
Yakın bir arkadaşım ile konuşuyorum	23.9	39.2	9.1	67.5	76.3	73.3	71.5	72.2
Yurt yöneticileri ile konuşuyorum	--	.6	--	1.2	---	--	1.0	.6
Akraba ve tanıdıklara gidip dinleniyorum	--	2.3	2.3	4.8	4.3	3.3	5.2	4.6
Kişi olarak kendim çözüm arıyorum	34.6	28.4	6.0	68.7	69.9	61.7	73.3	63.6
Konuyla ilgili bir uzmana başvuruyorum	--	1.2	--	--	3.2	--	2.6	1.2
Ailemle konuşuyorum	5.7	7.4	7.9	19.3	22.6	25.0	19.0	21.0
Uyuyarak rahatlamaya çalışıyorum	1.0	13.6	6.9	19.3	23.6	15.0	25.0	21.5
Sinemaya veya tiyatroya gidiyorum	2.6	4.0	3.4	8.4	7.5	3.3	10.3	8.0
Kısa gezintiler yapıyorum	2.3	5.1	8.5	22.9	9.7	5.0	21.5	15.9
Ağlayarak sakinleşiyorum	6.0	9.1	6.9	15.7	27.9	46.7	9.5	22.0
Problemlerle uğraşmayı sürdürmede biraradayım	1.0	2.8	6.0	8.4	11.8	10.0	10.3	9.8

Tablo 6:Psikolojik Sıkıntı ve Problemler Karşısında Öğrencilerin Nasıl Hareket Ettikleri Hususunda

Öğrenci Sayıları:	TERCİH SIRASINA GÖRE			SINIFLARA GÖRE		CİNSİYET GÖRE		TOPLAM
	I	II	III	1-2	3-4	KIZ	ERKEK	
Öde arkadaşlarımla paylaşıyorum	12	19	9	10	20	13	26	39
Yakın bir arkadaşım ile konuşuyorum	42	60	15	56	71	44	63	127
Yurt yöneticileri ile konuşuyorum	--	1	--	1	--	--	1	1
Akraba ve tanıdıklara gidip dinleniyorum	--	4	4	4	4	2	6	9
Kişi olarak kendim çözümler arıyorum	61	50	11	57	65	37	65	122
Konuyla ilgili bir uzmana başvuruyorum	--	3	--	--	3	--	3	3
Ailemle konuşuyorum	10	13	14	16	21	15	22	37
Uyuyarak rahatlamaya çalışıyorum	2	24	12	16	22	9	29	38
Sinema veya tiyatroya gidiyorum	1	7	6	7	7	2	12	14
Kısa gezintiler yapıyorum	4	9	15	19	9	3	25	28
Açılarak sakinleşiyorum	11	16	12	13	26	23	11	39
Problemlerle uğraşmayı bırakıp bir süreliğine bırakıyorum	2	5	11	7	11	6	12	18

kek öğrenciler "Kişi olarak kendim çözüm arıyorum" hususunda kız öğrencilerden biraz daha yüksek bir seviyede bulunmaktadır. Kız öğrencilerin % 46.7 si ve erkek öğrencilerin % 9.5 i "Ağlayarak sakinleşiyorum" dediklerini görmekteyiz. Burada kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında önemli bir fark görülmektedir ki bu da kızların erkeklere göre daha duygusal ve içe kapanık oldukları şeklinde yorumlanabilir. Kız öğrencilerin % 25.0 ı ve erkek öğrencilerin % 19.0 ı "Ailemle konuşuyorum" derlerken kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre biraz daha büyük bir oranda olduğunu göstermektedir. Psikolojik sorunları "Yurt yöneticileri ile konuşuyorum" diyen kız öğrenci olmazken, erkek öğrencilerin ancak % 1.0 ı "Yurt yöneticileri ile konuşuyorum" demektedir. Yine öğrencilerden "Konuyla ilgili bir uzmana başvuruyorum" diyen bulunmazken bu husustaki erkek öğrencilerin oranı da ancak % 2.6 dır ki bunun son derece düşük oranlarda olduğu dikkatleri çekmektedir. Yine bu maddede "Kısa gezintiler yapıyorum" diyen kız öğrenci oranı % 5.0 iken erkek öğrencilerin oranı yükselerek % 21.5 e geldiği görülmektedir. Sorunu "Oda arkadaşlarımla paylaşıyorum" diyen kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında önemli bir fark olmayıp kız öğrencilerin oranı % 21.7 ve erkek öğrencilerin oranı % 22.4 civarındadır.

Verilen cevaplar sınıflara göre incelendiğinde 1-2.sınıflar ile 3-4.sınıflar arasında önemli bir farklılığın olmadığı görülmektedir. 1-2.sınıfların % 68.7 si "Kişi olarak kendim çözüm arıyorum" derken bu oran 3-4.sınıflarda % 69.9 dur. 3-4.sınıflarda "Yakın bir arkadaşım ile konuşuyo-

rum" diyen öğrencilerin oranı % 76.3 iken 1-2.sınıflarda bu oran % 67.5 tir. 1-2.sınıftaki öğrencilerin arkadaşlarını tam olarak tanıyamadıkları ya da güvenilir arkadaşlıklar kurabilecek zamanı bulamadıkları ihtimalini düşürsek aradaki küçük farkın normal olduğunu söyleyebilmek mümkündür. 1-2.sınıflarda "Yurt yöneticileri ile konuşuyorum" diyen öğrencilerin oranı % 1.2 iken bu oran 3-4. sınıf öğrencilerinde % 0.0 (Sıfır) dır. "Konuyla ilgili bir uzmana başvuruyorum" diyen 1-2.sınıf öğrencisi olmazken bu oran 3-4. sınıf öğrencilerinde ancak % 3.2 dir.

Tercih sırasına göre verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin % 34.6 sı I.tercih olarak "Kişi olarak kendim çözüm arıyorum" derlerken II.tercih olarak % 39.2.ve III.tercih olarakta % 9.1 ile "Yakın bir arkadaşım ile konuşuyorum" hususları gelmektedir.

Öğrenciler psikolojik sıkıntı ve sorunları olduğunda ya kendi bireysel çabaları ile soruna çözüm yolu aramakta ya da soruna çözüm getirmeyecek birtakım yollara başvurmaktadırlar. Araştırmamızdan çıkan sonuçta öğrencilerin bir kısmı kendi bireysel çabaları ile soruna çözüm getirmeye çalışırken, önemli bir kısmı da ağlayarak sakinleşme, kısa gezintiler yapma, sorunla uğraşmayı sürdürmede bırakma vb.yollarla sorunlardan uzaklaşmak istemektedirler. Bu gibi sorunları ilgili uzmana ya da yönetime götürerek çözüm arayan öğrenci sayısı yok denecek kadar azdır. Çağın gereği olarak bu gibi sorunlarla karşılaşan bireylerin ilgili uzmanlara başvurarak çözüm aramaları gerekirken bunun aksi olmuştur. Bu durumun yük-

sek öğrenim seviyesindeki öğrenciler arasında bile bu düzeyde bulunması oldukça düşündürücüdür. Bunun sebepleri arasında yurttan öğrenci sorunlarıyla ilgilenerek çözüm getirebilecek ilgili uzmanların, rehberlik servisinin kurulmaması, öğrenci yönetici ilişkilerinin olumsuz bir yönde bulunması sayılabilir. Bu durum öğrencilerin hem kişilik gelişimlerini ve hem de öğrenimlerini olumsuz bir yönde etkilemektedir.

Öğrencilerin psikolojik sıkıntı ve sorunlarını gidermede takip ettikleri yollarla ilgili olarak Akhun ve diğerleri tarafından yapılan araştırmada da benzer sonuçlar alınmıştır. Bu araştırmada Türkiye genelinde öğrencilerin % 73.0 ı "Kişi olarak kendim çözüm arıyorum" derken % 72.0 ı "Yakın bir arkadaşla konuşuyorum" demektedirler. Bu araştırmada da konuyla ilgili bir uzmana baş vurma oranı son derece düşük olup ancak % 2.0 düzeyindedir (Akhun ve diğerleri, 1988, s:42)

Boş Zamanların Değerlendirilmesi

Öğrencilerin derslerinin dışında kalan boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerinin bilinmesi amacıyla sorulan ve değişik davranışların yoğunluğunu da içeren bu soruda genelde kız öğrencilerle erkek öğrencilerin cevapları arasında önemli sayılabilecek bir fark yoktur. Ancak öğrencilerin verdikleri cevaplar HHZ ve SS sıklarının toplamına göre değerlendirildiğinde bazı hususlarda farklılıklar olduğu gö-

Tablo 7:Yurttaki Boş Zamanların Değerlendirilmesi:

	K I Z L E R					E R K E K L E R					E R K E K L E R				
	Hz	SS	B	Hz	POS	Hz	SS	B	Hz	POS	Hz	SS	B	Hz	POS
Gazete okuyarak	4	11	36	1	8	12	23	73	6	2	16	34	109	7	10
Kitap-Dergi okuyarak	3	7	22	5	3	10	19	69	17	2	18	26	100	22	10
Radio dinleyerek TV. seyrederek	3	6	30	12	9	12	34	53	11	1	15	40	63	23	10
Spor yaparak	--	--	5	45	10	6	21	51	34	4	6	21	56	79	14
Satranç oynayarak	--	--	6	42	12	1	8	46	56	5	1	8	52	93	17
Kahveye giderek	3	9	9	26	13	7	31	52	22	3	10	40	62	43	16
Arkadaşlarla sohbet ederek	10	27	13	2	8	19	53	33	1	5	29	95	46	3	13
Amasızca gezerek	4	4	20	23	9	5	5	44	58	4	2	2	64	31	13
Sosyal etkinliklere katılarak	2	6	13	30	9	3	5	48	45	15	5	11	61	20	19
El işleri yaparak	1	3	19	25	12	1	--	3	95	17	2	3	22	120	29
Tiyatro veya sinemaya giderek	1	4	39	8	8	8	11	70	18	2	9	15	109	26	17
Ücret karşılığın çalışarak	2	1	2	43	12	3	2	5	93	13	5	3	7	136	25
Ders çalışarak	10	24	12	2	12	19	39	43	9	6	29	63	55	11	18
İbadet ederek	--	2	17	23	18	6	7	37	45	21	6	2	54	68	39

Tablo 7: Yurttaki Doç Zamanların Değerlendirilmesi:

	KIZLAR %					ERKEKLER %					TOPLAM %				
	HHZ	SS	B	HBZ	BOŞ	HHZ	SS	B	HBZ	BOŞ	HHZ	SS	B	HBZ	BOŞ
Gazete okuyarak	6.7	18.3	60.0	1.7	13.3	10.3	19.8	62.9	5.2	1.7	9.1	19.3	61.9	4.0	5.7
Kitap-dergi okuyarak	13.3	11.7	53.3	8.3	13.3	8.6	16.4	58.6	14.6	1.7	10.2	14.8	56.8	12.5	5.7
Radio dinleyerek TV. seyrederek	5.0	10.0	50.0	20.0	15.0	10.3	29.3	50.0	9.5	1.0	8.5	22.7	50.0	13.1	5.7
Spor yaparak	--	--	8.3	75.0	16.7	5.2	18.1	44.0	29.3	3.4	3.4	11.9	31.8	44.9	7.9
Şatranç oynayarak	--	--	10.0	70.0	20.0	1.0	6.9	39.6	48.3	4.3	.6	4.5	29.5	55.7	9.6
Kahveye giderek	5.0	15.0	15.0	43.3	21.7	6.0	26.7	45.7	19.0	2.6	5.7	22.7	35.2	27.3	9.1
Arkadaşlarla sohbet ederek	16.7	45.0	21.7	3.3	13.3	16.4	50.0	28.4	1.0	4.3	16.5	48.3	26.1	1.7	7.4
Amaçsızca gezerek	6.7	6.7	33.3	38.3	15.0	4.3	4.3	37.9	50.0	3.4	5.1	5.1	36.4	46.0	7.4
Sosyal etkinliklere katılarak	3.3	10.0	21.7	50.0	15.0	2.6	4.3	41.4	38.8	12.9	2.8	6.2	34.6	51.1	10.8
El işleri yaparak	1.7	5.0	31.7	41.7	20.0	1.0	--	2.6	81.9	14.6	1.1	1.7	12.5	68.2	16.5
Tiyatro veya sinemaya giderek	1.7	6.7	65.0	13.3	13.3	6.9	9.5	60.3	15.5	7.7	5.1	8.5	61.9	14.8	9.6
Ücret karşılığı çalışarak	3.3	1.7	3.3	71.7	20.0	2.6	1.7	4.3	80.2	11.2	2.8	1.7	4.0	77.3	14.2
Ders çalışarak	16.7	40.0	20.0	3.3	20.0	16.4	33.6	37.1	7.7	5.2	16.5	35.8	31.2	6.2	10.2
İbadet ederek	--	3.3	28.3	38.3	30.0	5.2	6.0	31.9	38.8	18.1	3.4	5.1	30.7	38.6	22.1

rülmektedir.

Genelde bakıldığında tüm öğrencilerin içinde boş va-
kitlerini "Ders çalışarak" ve "Arkadaşlarla sohbet ederek"
değerlendiren öğrencilerin ilk sırada yer aldığını görmek-
teyiz. Her iki hususta da HHZ diyen öğrencilerin oranı %
16.5 tir.HHZ ve SS şıklarının toplamına bakıldığında "Ar-
kadaşlarla sohbet ederek" diyen öğrencilerin oranı %64.8
ve "Ders çalışarak" diyen öğrencilerin oranınının da 52.3
olduğunu görmekteyiz. HHZ ve SS şıklarının toplamına g-
re diğer önemli hususlar içinde % 31.2 ile "Radyo dinle-
me-Tv.seyretme", % 28.4 ile "Gazete okuma", % 28.4 ile
"Kahveye gitme" ve % 25.0 ile de "Kitap-dergi okuma" et-
kinlikleri gelmektedir. Bu soruda dikkat çeken önemli bir
husus,boş zamanlarını eğitsel faaliyetlerle geçiren öğren-
cilerin oranınının son derece düşük olduğudur.Gazete okuma,
kitap-dergi okuma,spor yapma,satranç oynama,sosyal etkin-
liklere katılma,el işleri yapma,tiyatro veya sinemaya git-
me hususlarında öğrencilerin katılım oranlarının dşkl-
ę göze çarparken özellikle "Kahveye gitme" alışkanlığı-
nın bir hayli yüksek olduğu görülmektedir.

HHZ ve SS şıklarının toplamına göre erkek öğrencile-
rin verdikleri cevaplara bakıldığında önem sırasına göre
Arkadaşlarla sohbet etme,ders çalışma,radyo dinleme-Tv.
seyretme,kahveye gitme,gazete okuma,kitap-dergi okuma ve
spor yapma gelmektedir.

HHZ ve SS şıklarının toplamlarına göre kız öğrencile-
rin verdikleri cevaplara bakıldığında ise ilk sırayı "Ar-
kadaşlarla sohbet etme" hususu alırken bunu "Ders alışma"

"Gazete okuma", "Kitap-dergi okuma" ve "Kahveye gitme" hususları izlemektedir.

Buradan çıkan en önemli sonuç, öğrencilerin derslerinin dışında kalan boş vakitlerini yaratıcı ve eğitici faaliyetlerle geçirmediikleri ya da çok azının boş vakitlerini gereği gibi değerlendirebildikleridir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun kahveye gitme, amaçsızca gezme ve radyo dinleme-Tv. seyretme alışkanlıkları normalin üstünde bulunurken, boş vakitlerini gazete, kitap, dergi okuma, spor yapma, sosyal faaliyetlere katılma gibi etkinliklerle değerlendiren öğrenci sayısının düşük olduğu söylenebilir. Öğrencilerin kişilik gelişimlerini, beden gelişimlerini, mevcut yeteneklerini geliştirerek değerlendirme, öğrencilerin edebi sanatlara özendirilerek eserlerinin değerlendirilmesi bu açıdan yararlı olacağı sonucunu doğurmaktadır.

Öğrencilerin Yurt Konusundaki Düşünceleri

Öğrencilerin yurt hayatı hakkındaki düşüncelerini, yorgunluk, mutsuzluk ve sıkıntılarının yoğunluğunu belirlemek amacıyla sorulan bu soruya öğrencilerin % 26.7 si HZ diyerek yurt hayatından memnun olmadığını dile getirmektedir. Bu maddede HZ ve SS şıkları beraberce ele alındığında tüm öğrencilerin % 60.2 si "Yurt hayatından dolayı mutsuz, yorgun ya da sıkılmış" olduklarını dile getirmektedirler. Bu maddeye HZ diyerek katılmayanların

orani yani yurt hayatından dolayı mutsuzluk,yorgunluk ya da sıkıntı duymadığını ifade eden öğrencilerin oranı sadece % 7.4 tür.

Tablo 8:Yurt Hayatının Yaşantı Üzerindeki Etkisi

		S I N I F		CİNSİYET		TOPLAM
		1-2	3-4	KIZ	ERKEK	
HHZ	N	22	25	14	33	47
	%	26.5	26.9	23.3	28.4	26.7
SS	N	29	30	23	36	59
	%	34.9	32.2	38.3	31.0	33.5
Bazan	N	23	32	20	35	55
	%	27.7	34.4	33.3	30.2	31.2
HBZ	N	9	4	1	12	13
	%	10.8	4.3	1.7	10.3	7.4
Boş	N	--	2	2	--	2
	%	--	2.1	3.3	--	1.1
TOPLAM	N	83	93	60	116	176
	%	99.9	99.9	99.9	99.9	99.9

Yurt hayatının öğrencilerin yaşantıları üzerindeki etkilerinin yoğunluğunu içeren bu soruya cevap veren gruplar arasında önemli bir fark bulunmamaktadır. Ancak tüm grupların cevaplarında yurt hayatından dolayı yorgunluk,mutsuzluk yada sıkıntı duyulduğu ağırlıkla vurgulanmaktadır.

Yurt Ortamının Öğrencilerin Ders Çalışmaları Üzerindeki Etkisi.

"Yurt ortamı sizin ders çalışmanızı engelleyecek de-

Tablo 9:Yurt Ortamının Ders Çalışma Üzerindeki Et-
kisi:

		S I N I F		C İ N S İ Y E T		TOPLAM
		1-2	3-4	KIZ	ERKEK	
HHZ	N	20	13	9	24	33
	%	24.1	14.0	15.0	20.7	18.7
SS	N	23	28	20	31	51
	%	27.7	30.1	33.3	26.7	29.0
Bazan	N	30	40	27	43	70
	%	36.1	43.0	45.0	37.1	39.8
HBZ	N	9	12	3	18	21
	%	10.8	12.9	5.0	15.5	11.9
Boş	N	1	--	1	--	1
	%	1.2	--	1.7	--	.6
TOPLAM	N	83	93	60	116	176
	%	99.9	100.0	100.0	100.0	100.0

recede bir sıkıntı yaratıyor mu?" şeklinde sorulan bu soruya öğrencilerin % 18.7 si HHZ diye cevap verirlerken % 29.0 ı da SS diye cevap vererek,yurt ortamının ders çalışma üzerinde bir sıkıntı yarattığını ifade etmişlerdir.Bu soruya HBZ diyerek yurt ortamının ders çalışmayı engelleyecek derecede bir sıkıntı yaratmadığını ifade eden öğrencilerin oranı % 11.9 dur. HHZ ve SS sıklıklarının toplamlarına göre öğrencilerin cevapları incelendiğinde 1-2. sınıfların % 51.8 olan oranı % 44.1 olan 3-4. sınıf öğrencilerin oranından biraz daha büyüktür. Bu hususta kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında önemli bir fark yoktur, ancak HHZ sıklığında erkek öğrencilerin%20.7 olan oranı %

15.0 olan kız öğrencilerin oranından ve SS şikkında ise % 33.3 olan kız öğrencilerin oranı % 26.7 olan erkek öğrencilerin oranından daha büyüktür.

Öğrencilerin Yurtta Kalma Konusundaki Düşünceleri :

Bu soruya cevap veren kız ve erkek öğrencilerin verdikleri cevapların incelenmesinden birtakım farklılıkların meydana geldiği görülmektedir.

Öğrencilerin "Yurtta kalmaktan memnunum, başka ihtimal düşünmüyorum" şikkına "Katılıyorum", diye cevap verenlerin oranı % 14.2 dir. Bu hususta % 20.0 olan kızların oranı % 11.2 olan erkeklerin oranından büyüktür. "Katılıyorum" ve "Kısmen katılıyorum" şikklarının toplamına bakıldığında tüm öğrencilerin % 26 sı, kız öğrencilerin % 33.3 ve erkek öğrencilerin oranı da % 22.4 tür. Yurtta kalmaktan memnun olduğunu belirten öğrenciler içinde kızların oranı erkeklere göre daha yüksek bir seviyede bulunmaktadır.

"Evde kalmanın bazı sakıncaları var, yurdu tercih ediyorum" hususuna "Katılıyorum" diye cevap veren tüm öğrencilerin oranı % 22.7 dir. Bu hususta kız öğrencilerin oranı % 31.7 iken erkek öğrencilerde bu husus % 18.1 e inmektedir. Bu maddeye "Katılıyorum" ve "Kısmen katılıyorum" diyen öğrencilerin cevaplarına bakıldığında da aynı sonucu görmekteyiz ki burada tüm öğrencilerin oranı % 37.5, erkek öğrencilerin oranı % 31.0 ve kız öğrencilerin oranı % 50.0 dir. Görüldüğü gibi kız öğrencilerin oranı erkek öğrenci-

Tablo :10 Öğrencilerin Yurtta Kalma Konusundaki Düşünceleri:

K I Z L A R E R K E K L E R O P L A M

Yurtta kalmaktan mem- nunum, başka ihtimal düşünmüyorum	N		%		Evrde kalmanın bazı sa- kincaları var,yürüdü tercih ediyorum.	N		%		Ekonomik nedenler yüzünden yurtta kalmıyorum	N		%		Ailem isteği için yurtta kalmıyorum	N		%		Yurttan en kısa zaman- da ayrılmayı düşünüyö- rum	N		%	
	K	I	Z	L		A	R	E	R		K	E	K	L		E	R	O	P		L	A	M	
Katılıyorum	12	8	21	10	9	13	13	38	48	4	25	21	59	58	13									
Kısmen Katılıyorum	8	21	16.7	15.0	11.2	11.2	32.7	41.4	3.4	14.2	11.9	33.5	32.2	7.4										
Katılmıyorum	21	10	9	13	13	38	48	4	25	21	59	58	13											
Fikrim yok	10	9	13	13	38	48	4	25	21	59	58	13												
BOŞ	9	13	18.1	12.9	28.4	32.7	41.4	3.4	14.2	11.9	33.5	32.2	7.4											
Katılıyorum	13	15	22.9	12.9	28.4	32.7	41.4	3.4	14.2	11.9	33.5	32.2	7.4											
Kısmen Katılıyorum	13	15	22.9	12.9	28.4	32.7	41.4	3.4	14.2	11.9	33.5	32.2	7.4											
Katılmıyorum	38	33	48	4	25	21	59	58	13															
Fikrim yok	48	38	51.1	13.6	11.4	13.6	10.2																	
BOŞ	4	25	22.7	14.8	26.7	25.0	10.8																	
Katılıyorum	25	26	33.5	11.9	33.5	32.2	7.4																	
Kısmen Katılıyorum	21	33	28.4	12.9	28.4	32.7	41.4	3.4	14.2	11.9	33.5	32.2	7.4											
Katılmıyorum	38	33	48	4	25	21	59	58	13															
Fikrim yok	48	38	51.1	13.6	11.4	13.6	10.2																	
BOŞ	4	25	22.7	14.8	26.7	25.0	10.8																	

lerden daha yüksek bir seviyede bulunmaktadır.

"Ekonomik nedenler yüzünden yurttan kalıyorum" hususuna "Katılıyorum" ve "Kısmen katılıyorum" diye cevap veren tüm öğrencilerin oranı % 64.7 dir. Bu hususta erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha ağırlıkta bulunmaktadır. Bu madde de kız öğrencilerin oranı % 53.3 iken erkek öğrencilerde bu oran % 70.6 ya yükselmektedir. Bu maddeye "Katılıyorum" diye cevap veren tüm öğrencilerin oranı % 51.1, kız öğrencilerin oranı % 38.3 ve erkek öğrencilerin oranı % 57.7 dir. Çıkan sonuç öğrencilerin yarısından fazlası ekonomik nedenlerden dolayı yurttan kaldıklarını ifade etmektedirler,

"Ailem istediği için yurttan kalıyorum" hususunda kız öğrenciler erkek öğrencilere göre yaklaşık üç kat daha fazladır. Bu soruya "Katılıyorum" ve "Kısmen katılıyorum" diyen erkek öğrencilerin oranı % 31.0 iken bu oran kız öğrencilerde % 66.7 ye yükselmiştir. Bu düşüncedeki tüm öğrencilerin oranı ise % 43.2 dir. Bu maddeye "Katılıyorum" diye cevap veren tüm öğrencilerin oranı % 30.7, erkek öğrencilerin oranı % 19.8 ve kız öğrencilerin oranı da % 51.7 dir.

"Yurttan en kısa zamanda ayrılmayı düşünüyorum" hususunda "Katılıyorum" diye cevap veren tüm öğrencilerin oranı % 27.3 tür. Bu hususta erkek öğrencilerin oranı % 32.7 ile kız öğrencilerin % 16.7 olan oranından yaklaşık iki kat daha ağırlıktadır. "Katılıyorum" ve "Kısmen katılıyorum" şıklarının toplamına göre öğrencilerin verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında da aynı hususları görmekteyiz.

"Yurttan en kısa zamanda ayrılmayı düşünüyorum" diyen erkek öğrencilerin oranı % 41.3 iken bu rakam kızlarda % 20.0 düzeyine düşmektedir ki erkek öğrencilerin sayısı kız öğrencilerin sayısının yaklaşık iki katındadır. Yine bu düşüncedeki tüm öğrencilerin oranı da oldukça yüksek olup % 34.1 civarındadır.

Araştırmadan çıkan en önemli sonuç öğrencilerin büyük çoğunluğunun yurttan kalmaktan memnun olmadıkları yönündedir. Ancak öğrenciler çeşitli sebeplerle yurttan kalmak durumunda bulduklarını, yurdu tercih etmek durumunda kaldıklarını ifade etmektedirler. Özellikle erkek öğrenciler hoşnutsuzluklarını dile getirirlerken bu düşüncedeki kızların oranı erkeklere göre biraz daha düşüktür.

Öğrenci Yönetici İlişkilerinin Düzeyi

Öğrenci-Yönetici ilişkileri ile ilgili olarak sorulan "Yurt hayatından kaynaklanan çeşitli sosyal ya da psikolojik bir sorunla karşılaştığınızda bunu yurt yöneticilerinden birine açabiliyor musunuz?" diye sorulan bu soruya öğrencilerin çok küçük bir kısmı olumlu cevap verirken geri kalan çok büyük bir kısmı olumsuz cevap vermektedir. Bu durumdan öğrenci-yönetici ilişkilerinin beklenen düzeyde olduğunu söylemek çok zordur. Öğrenci-yönetici ilişkilerine yönelik olarak sorulan maddelerin ve bundan çıkan neticenin şu şekilde yorumlanması mümkündür.

Sorunla Karşılaşan Öğrencilerin Yöneticilere Yaklaşımı:

Tablo 11:Yurt Hayatından Kaynaklanan Çeşitli Sorunları Yurt İdarecilerine Götürebilme:

		S I N I F		C İ N S İ Y E T		
		1-2	3-4	KIZ	ERKEK	TOPLAM
HHZ	N	3	3	1	5	6
	%	3.6	3.2	1.7	4.3	3.4
SS	N	3	6	5	4	9
	%	3.6	6.4	8.3	3.4	5.1
Bazan	N	34	38	25	47	72
	%	41.0	40.9	41.7	40.5	40.9
HBZ	N	43	46	29	60	89
	%	51.8	49.5	48.3	51.7	50.6
Boş	N	--	--	--	--	--
	%	--	--	--	--	--
TOPLAM	N	83	93	60	116	176
	%	100.0	100.0	100.0	99.9	100.0

Bu soruya cevap veren öğrencilerin büyük çoğunluğunun sorunları yurt idarecilerine açmadıkları veya açamadıkları görülmektedir. Bu soruya HHZ ve SS diyerek sorunları yurt idarecilerine açtıklarını belirten öğrencilerin oranı ancak % 8.5 tir. Bunun aksi yani sorunları yurt idarecilerine götürmediklerini Bazan ve HBZ sınıfları ile ifade eden öğrencilerin oranı ise % 91.5 gibi çok büyük bir oranda görülmektedir. Ayrıca sorunları hiç bir zaman yöneticilere götürmediklerini ifade eden öğrencilerin oranı da yine son derece yüksek olup % 50.6 civarındadır.Soruya cevap grup-

lar arasında dikkate değer bir fark görülmemekte, ancak tüm grupların büyük kısmı sorunlar karşısında idarecilere başvurmamaktadırlar. Bu durum öğrenci-yönetici ilişkilerinin istenilen düzeyde olmadığını, öğrenci-idareci işbirliğinin yok olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin bu sorunlar karşısında idareye başvurmamalarının sebepleri arasında idareciler arasında sorunlarla uğraşacak görevli bir uzmanın bulunmaması, yöneticilerin bu sorunlara çözüm getirebileceğine ilişkin inancın bulunmaması, öğrenci-yönetici işbirliğinin kurulmaması sayılabilir. Yurtlarda ilgili uzman kadronun ve gerekli personelin, araç-gerecin ve tesislerin bulunması, öğrenci-yönetici işbirliğinin en kısa zamanda kurulması ile sorunlara daha kolay ve geçerli çözümler getirilebilir. Yöneticilerin idarecilik vasfının yanında gerekli formasyonu almasının sağlanması, hizmet içi eğitim ile kendilerini yenilemelerine imkân sağlanması, idarecileri, yalnızca kuralları sıkı sıkıya uygulayan kişiler olmaktan çıkartıp aynı zamanda öğrencilerin sorunlarına eğilen ve çözüm yolları arayan birer kişi olmalarının sağlanması gerekir.

Yurt Yöneticilerinin Bir Sorunla Karşılaşan Öğrencilere Yardımı:

"Yöneticiler istek ve ihtiyaçlarınızı göz önünde bulundurarak gerekli yardımı yapıyorlar mı?" şeklinde sorulan bu soru daha önce sorulan ve öğrencilerin sorunları

yurt idarecilerine götürmeleriyle ilgili olan soruyla ilgili olarak sorulmuştur. Bu soruda öğrencilerin % 4.5 i HHZ ve % 5.7 si de SS cevabını vererek yöneticilerin, istek ve ihtiyaçlarına yönelik yardımda bulduklarını ifade etmektedirler. HHZ ve SS sıkları beraberce ele alındığında sınıflar arasında bir fark görülmezken kız öğrencilerin % 20.0 ı yöneticilerin gerekli yardımda bulduklarını dile getirirken bu oran erkek öğrencilerde % 5.1 e inmektedir.

Tablo 12:Yöneticiler İstek ve İhtiyaçlarınızı Göz Önünde Bulundurarak Gerekli Yardımı Yapıyorlar mı?

		S I N I F		C İ N S İ Y E T		TOPLAM
		1-2	3-4	KIZ	ERKEK	
HHZ	N	3	5	4	4	8
	%	3.6	5.4	6.7	3.4	4.5
SS	N	3	7	8	2	10
	%	3.6	7.5	13.3	1.7	5.7
Bazan	N	36.	52.	36.	51.	87
	%	43.4	55.9	60.0	44.0	49.4
HBZ	N	41	30	12	59	71
	%	49.4	32.2	20.0	50.9	40.3
Boş	N	--	--	--	--	--
	%	--	--	--	--	--
TOPLAM	N	83	93	60	116	176
	%	100.0	101.0	100.0	100.0	99.9

Bu soruya HBZ diyerek yöneticilerin böyle bir yardımda bulunmadıklarını ifade eden gruplardan 1-2.sınıf öğrencilerin % 49.4 olan oranı 3-4.sınıf öğrencilerin % 32.2 ve

% 50.9 olan erkek öğrencilerin oranı da % 20.0 olan kız öğrencilerin oranından oldukça büyüktür. Bu durum 3-4.sınıf öğrencilerin 1-2.sınıf öğrencilere ve kız öğrencilerin de erkek öğrencilere göre yöneticilerle daha iyi ilişkiler içinde olduğuna bir işaret sayılabilir.

Ayrıca Tablo 6 da verilen "psikolojik sıkıntı ve problemlerinizi olduğunda bunu gidermek için ne yapıyorsunuz?" sorusunda öğrenciler önem sırasına göre yapılan üç tercihin toplamına göre ancak % 06 sı "Yurt yöneticileri ile konuşuyorum" demişlerdir ki bu durum öğrenci-yönetici ilişkilerinin istenilen düzeyin çok altında hatta aksi istikamette bulunduğunu göstermektedir.

Yurt Yöneticilerinin Sorunların Çözümünde Takip Ettikleri Hareket Tarzları:

Yurtlarda barınan öğrencilerin bir takım sorunlarının olduğu bilinen bir gerçektir. Bu sorunların çözümü ile hem öğrencilerin boş vakitlerini en verimli bir şekilde değerlendirmek ve hem de onlardan beklenen davranışları gösterebilmeleri için fırsatlar yaratarak daha iyi bir eğitim öğretim ortamı hazırlamak gerekir. Yurt yöneticilerinin, yönetim hizmetlerinin yanında aynı zamanda öğrencilerin sosyal ve psikolojik sorunlarının yanında diğer sorunlarına da eğilmek yeterliği ve zorunluğu olmalıdır. Bunun içinde Kurum'a alınan personelin gerekli formasyona sahip olmalarına ve hizmet içi eğitimlerine önem vermek gerekir. Çeşitli

nedenlerden dolayı bugün bu hizmeti ne derece yerine getirebildikleri hususu tartışılabilir. Ayrıca konuyla ilgili uzman kadronun yurtlarda görevlendirilmesi ve etkin olarak çalışmalarının sağlanması sorunların çözümünde etkili bir yol olabilir.

Tablo 13: Yurt Yöneticileri Sosyal ve Psikolojik Sorunlarınıza Eğilmek Amacıyla Nasıl Hareket Ediyorlar?

		SINIF		CİNSİYET		TOPLAM
		1-2	3-4	KIZ	ERKEK	
Başvuru halinde bireysel olarak görüşüyorlar	N	14	13	4	23	27
	%	16.9	14.0	6.7	19.8	15.3
Kendi gözlemlerine göre bireysel olarak çağırıp konuşuyorlar	N	8	4	3	9	12
	%	9.6	4.3	5.0	7.7	6.8
Bizi küçük gruplar halinde dinliyorlar	N	3	8	1	10	11
	%	3.6	8.6	1.7	8.6	6.2
Tüm öğrencileri kapsayan toplantılar düzenleyerek problemlerimizi dinliyorlar	N	11	28	32	7	39
	%	13.2	30.1	53.3	6.0	22.1
Dilek ve şikâyet kutusu yardımıyla problemlerimize eğilip çözüm yolu arıyorlar	N	2	3	2	3	5
	%	2.4	3.2	3.3	2.6	2.8
Başka	N	32	26	13	45	58
	%	38.5	27.9	21.7	38.8	32.9
Boş	N	13	11	5	19	24
	%	15.7	11.8	8.3	16.4	13.6
TOPLAM	N	83	93	60	116	176
	%	99.9	99.9	100.0	99.9	99.7

"Yurt yöneticileri sosyal ve psikolojik sorunlarınıza çözüm getirmek amacıyla nasıl hareket ediyorlar?" sorusun-

sunda öğrencilerin büyük bir kısmının "Başka" şikkını işaretledikleri görülmüştür. Soru şıklarında olumsuz bir özelliğın bulunmaması bu şikkın oranının yüksek olmasının nedenlerinden biri olması muhtemeldir."Başka" şikkını işaretleyen öğrencilerin bir kısmı "Yöneticiler sorunlarımızla ilgilenmiyorlar,sorunların çözümü için çaba göstermiyorlar,yöneticiler belirtilen davranışlarda bulunmuyorlar vb." gibi olumsuz davranış ifade eden cümleler kullanmışlardır. Daha önce açıklandığı gibi yöneticilerin tüm öğrencilerin sosyal ve psikolojik sorunlarıyla ilgilenme imkânlarının kısıtlı oluşu ya da çeşitli nedenlerle mümkün olmayışı bu sorunun sonucunu tabii kılmıştır.

Bu sorunun bazı hususlarında sınıflar ve cinsiyetler arasında benzer sonuçlar görülürken bazı hususlarda da önemli farklılıklar görülmektedir. Öğrencilerin % 22.1 i "Tüm öğrencileri kapsayan toplantılar düzenleyerek sorunlarımızı dinliyorlar" derken % 15.3 ü "Başvuru halinde bireysel olarak görüşüyorlar" ve % 6.8 i de "Kendi gözlemlerine göre bireysel olarak çağırıp konuşuyorlar" demektedirler. Yukarıda açıklandığı gibi öğrencilerin % 32.9 u "Başka" ifadesini kullanırken % 13.6 sı da soruya cevap vermemiştir.

"Başka" ifadesini kullanan gruplar içinde erkek öğrencilerin oranı % 38.8 olup kız öğrencilerin % 21.7 olan oranından daha büyüktür. Erkek öğrencilerin % 19.8 i "Başvuru halinde bireysel olarak görüşüyorlar" derlerken kız öğrencilerin bu husustaki oranı % 6.7 dir. Kız öğrencile-

rin % 53.3 ü "Tüm öğrencileri kapsayan toplantılar düzenleyerek problemlerimizi dinliyorlar" derlerken erkek öğrencilerin bu husustaki oranı % 6.0 a düşmektedir.

Sınıflar arasında genelde bir benzerlik görülürken "Tüm öğrencileri kapsayan toplantılar düzenleyerek problemlerimizi dinliyorlar" hususunda 3-4. öğrencilerin oranı % 30.1 iken bu oran 1-2. sınıf öğrencilerinde % 13.2 ye düşmektedir. Aynı şekilde "Başka" şikkını işaretleyen 1-2. sınıf öğrencilerin oranı % 38.5 iken bu oran 3-4. sınıf öğrencilerinde % 27.9 a düşmektedir.

Yurtlardaki Arkadaşlık İlişkileri:

Yurtlarda barınan öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerine bağlı olarak "Yurtta kalan diğer öğrenciler hakkındaki görüşünüz nedir?" şeklinde sorulan bu sorudan, yurttaki arkadaşlık ilişkilerinin genelde iyi bir düzeyde olduğu görülmektedir. Ancak öğrenciler arasındaki arkadaşlık havasını bozan öğrencilerin fazla oluşu, bölgesil ve siyasi gruplaşmalar arkadaşlık ilişkilerini olumsuz yönde etkileyen önemli unsurlar arasında bulunmaktadır.

Soruya, "Katılıyorum" ve "Kısmen katılıyorum" diyen öğrencilerin cevaplarının toplamına göre "Yurttaki arkadaşlık havasından genelde memnunum" fikrine katılan öğrencilerin oranı % 76.1 dir. Bu hususta gruplar arasında önemli bir fark bulunmamaktadır. Bu fikirdeki grupların oranı %

73.3 ile %77.6 arasında değişmektedir.

"Arkadaşlar arasında sevgi ve saygıya dayanan bir yardımlaşma var" fikrine katılan öğrencilerin oranı yine "Katılıyorum ve Kısmen katılıyorum" şıklarının toplamına göre % 66.4 civarındadır. Bu hususta da gruplar arasında önemli sayılabilecek farklar görülmemektedir.

"Tartışmalar hemen kavgaya dönüşüyor" fikrine "Katılıyorum" ve "Kısmen katılıyorum" diyen öğrencilere bakıldığında gruplar arasında önemli bir fark bulunmamakta, bu fikre katılan tüm öğrencilerin oranı % 46.0 dır. Ancak bu fikirdeki kızların oranı % 16.7 ile erkeklerin % 21.5 olan oranından ve 1-2.sınıf öğrencilerin % 15.7 olan oranı da % 23.6 olan 3-4.sınıf öğrencilerin oranından az da olsa düşüktür.

Öğrencilerin "Katılıyorum" ve "Kısmen Katılıyorum" dedikleri cevapların toplamına bakıldığında "Arkadaşlık havasını bozan öğrenciler çok fazla" diyenlerin oranı % 64.7 dir.

Kız öğrencilerle erkek öğrencilerin yurttaki arkadaşlık ilişkileri ile ilgili farklılıklardan biri "Arkadaşlar arasında bölgesel gruplaşmalar var" fikridir. "Katılıyorum ve kısmen katılıyorum" şıklarının toplamına göre bu konudaki kız öğrencilerin oranı % 58.4 iken aynı husus erkek öğrencilerde % 76.7 oranına yükselmektedir. Sınıflar arasında önemli sayılabilecek bir farkın bulunmadığı bu konuda tüm öğrencilerin % 70.5 i öğrenciler arasında bölgesel gruplaşmaların olduğunu söylemektedirler.

"Arkadaşlar arasında siyasi gruplaşmalar var" fikrinde gruplar arasında önemli sayılabilecek farkların bulunduğu görülmektedir. "Katılıyorum" ve "Kısmen katılıyorum" şıklarının toplamına göre tüm öğrencilerin % 63.1 i siyasi gruplaşmaların olduğunu dile getirmektedirler. Bu düşüncedeki erkek öğrencilerin oranı kız öğrencilere göre büyük olup % 70.7 oranındadır. Siyasi gruplaşmaların olduğunu söyleyen kız öğrencilerin oranı ise % 48.3 tür. Bu hususta sınıflar arasında da önemli sayılabilecek farklar mevcuttur. Siyasi gruplaşmaların olduğunu söyleyen 1-2. sınıf öğrencilerin oranı % 69.8 iken 3-4. sınıf öğrencilerin oranı % 51.9 a düşmektedir.

Arkadaş Edinebilme ve Edinilen Arkadaşlığı Sürdürebilme:

Yurtlarda barınan öğrencilerin arkadaş edinebilme ve edinilen arkadaşlığı sürdürülebilirlik hususu ile ilgili olarak sorulan bu soruda sınıflar ve cinsiyetler arasında önemli sayılabilecek farklılıkların olmadığı görülmektedir. Soru iki kısımda ele alınmış olup birinci kısımda arkadaş edinebilme ve ikinci kısımda edinilen arkadaşlığı sürdürülebilirlik hususları incelenmiştir. Her iki hususta da kız öğrenciler ile erkek öğrenciler ve 1-2. sınıf öğrenciler ile de 3-4. sınıf öğrenciler arasında önemli farklılıkların bulunmadığı görülmüştür.

Tablo 15:Arkadaş edinebilme ve edinilen arkadaşlığı sürdürebilme.

		S İ N İ F		C İ N S İ Y E T		TOPLAM
		1-2	3-4	KIZ	ERKEK	
Her zaman arkadaş edinebiliyorum	N	57	47	34	70	104
	%	68.7	50.5	56.7	60.3	59.1
Bazen arkadaş edinebiliyorum	N	13	16	10	19	29
	%	15.7	17.2	16.7	16.4	16.5
Çok zor arkadaş edinebiliyorum	N	4	2	2	4	6
	%	4.8	2.1	3.3	3.4	3.4
Hiç arkadaş edinmiyorum	N	1	2	2	1	3
	%	1.2	2.1	3.3	.9	1.7
Boş	N	8	26	12	22	34
	%	9.6	27.9	20.0	19.0	19.3
TOPLAM	N	83	93	60	116	176
	%	100.0	99.8	100.0	100.0	100.0
Edindiğim arkadaşlığı her zaman sürdürebiliyorum	N	46	55	30	71	101
	%	55.4	59.1	50.0	61.2	57.4
Edindiğim arkadaşlığı bazan sürdürebiliyorum	N	12	21	10	23	33
	%	14.4	22.6	16.7	19.8	18.7
Edindiğim arkadaşlığı çok zor sürdürebiliyorum	N	4	2	4	2	6
	%	4.8	2.1	6.7	1.7	3.4
Boş	N	21	15	16	20	36
	%	25.3	16.1	26.7	17.2	20.4
TOPLAM	N	83	93	60	116	176
	%	99.9	99.9	100.1	99.9	99.9

Arkadaş edinmede tüm öğrencilerin % 59.1 i "Her zaman arkadaş edinebiliyorum", % 16.5 i "Bazen arkadaş edinebiliyorum" derken "Hiç arkadaş edinmiyorum" diyenlerin oranı

% 1.7 dir.

"Her zaman arkadaş edinebiliyorum" diyen erkek öğrencilerin oranı % 60.3 olup % 56.7 olan kız öğrencilerin oranından, % 68.7 olan 1-2.sınıf öğrencilerin oranı da % 50.5 olan 3-4.sınıf öğrencilerin oranından az da olsa büyüktür ancak görüldüğü gibi arada önemli sayılabilecek fark bulunmamaktadır. "Hiç arkadaş edinemiyorum" diyen gruplar arasında da önemli farklar bulunmayıp oranları % 09 ile %3.3 arasında değişmektedir ki bu da arkadaş edinememe hususunda öğrencilerin önemli problemlerinin bulunmadığını gösterir.

Sorunun ikinci kısmındaki "Edinilen arkadaşlığı sürdürebilme" hususu da "Arkadaş edinebilme" hususu ile bir paralellik göstermektedir. "Edindiğim arkadaşlığı her zaman sürdürebiliyorum" diyen öğrencilerin oranı % 57.4 iken "Edindiğim arkadaşlığı bazan sürdürebiliyorum" diyen öğrencilerin oranı % 18.7 dir. Buna karşın "Edindiğim arkadaşlığı çok zor sürdürebiliyorum" diyen öğrencilerin oranı % 3.4 tür.

"Edindiğim arkadaşlığı her zaman sürdürebiliyorum" diyen erkek öğrencilerin oranı % 61.2 ve kız öğrencilerin oranı % 50.0 dır. 3-4.sınıf öğrencilerin oranı % 59.1 ve 1-2.sınıf öğrencilerin oranı % 55.4 ile birbirlerine oldukça yakındır."Edindiğim arkadaşlığı çok zor sürdürebiliyorum" diyen öğrenciler içinde kız öğrenciler % 6.7 ile erkek öğrencilerin % 1.7 olan oranından az da olsa bira büyüktür. Bu durumdaki 1-2.sınıf öğrencilerin oranı % 4.8 ve 3-4.sınıf öğrencilerin oranı da % 2.1 civarındadır.

Ekşi tarafından yapılan "Gençlerimiz ve sorunları" adlı araştırmada "Arkadaş ilişkisi kurmakla ilgili sorun" hususundaki dağılımın şu şekilde olduğunu görmekteyiz.

	çok önemli sorun	önemli sorun	Belki	sorunum yok
Erkekler	6.0	13.2	23.5	57.3
Kızlar	2.2	5.6	19.8	72.4

(Tablo:Ekşi,1982,s:269)

Tablodan da anlaşılacağı gibi "Arkadaşlık ilişkisi kurmakla ilgili sorun" hususunu "Çok önemli sorun" olarak gören erkek öğrencilerin oranı % 6.0 ve kız öğrencilerin oranı % 2.2 dir. Arkadaşlık ilişkilerinde "Sorunum yok" diyen erkek öğrencilerin oranı % 57.3 iken bu oran kız öğrencilerde %72.4 e yükselmektedir. Bu iki araştırmadan çıkan sonuçların birbirlerine göre az da olsa farklılık gösterdiğini görmekteyiz. Ancak araştırmalara ait evren ve örneklem gruplarının farklı olduğunu, araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklar içerisinde olabileceğini, araştırmaların yapıldığı yer ve zamanın farklı olduğunu göz önüne alarak değişik yorumlar getirmek mümkündür.

Araştırmadan çıkan sonuç öğrencilerin arkadaş edinebilme ve edinilen arkadaşlığı sürdürmede önemli bir problemin olmadığı yolundadır. Bundan da öğrenciler arasında iyi bir arkadaşlık ilişkisi olduğu söylenebilir. Ancak öğrenciler arasındaki arkadaşlık ilişkilerini bozan öğrenci-

lerin fazla olması ve özellikle erkek öğrencilerde görülen bölgesil ve siyasi gruplaşmalar arkadaşlık ilişkilerini olumsuz yönde etkileyen önemli faktörler arasında sayılabilir.

Eğitimin amaçlarından birisi olan her türlü fikir ve düşünceyi hoşgörü ile karşılayabilme, başkalarının haklarına saygılı olma, tüm insanlara saygı ve sevgi ile bakabilme, gerektiğinde diğer kişi ve kişilerle yardımlaşabilme, toplum kurallarına saygılı olma ve uyma, kanun ve yönetmeliklerde belirtilen hususlara riayet etme vb. gibi amaçların, yurtlarda barınan yüksek öğrenim gençliğine kazandırılması, yurtlarda öğrencilerin her türlü ihtiyacına cevap verebilecek tesis, araç-gereç, personel vb. sorunların halledilmesi ile hem arkadaşlık ilişkilerinin olumsuzluklarının giderilmesi hemde öğrencilerin kalıcı arkadaşlıklar kazanarak toplumun tasvip edebileceği birer kişilik kazanabilecekleri düşünülebilir.

Yurtlarda Bulunması İstenilen Sosyal Tesisler ve

İmkânlar:

Öğrencilerin derslerinin dışında kalan boş zamanlarının, onların ilgi ve yetenekleri doğrultusunda çeşitli sosyal faaliyetlerle değerlendirilmesi, hem öğrencilerin yaşamlarını monotonluktan kurtarmakta, hem okulda kazanıl-

ması mümkün olmayan bir kısım istendik davranışların kazanılmasını sağlamakta, hem öğrencilerin kişilik gelişimlerini olumlu bir yönde katkıda bulunmakta ve hem de onların derslerine plan-program ile çalışarak daha başarıları olmalarını ve topluma katılımlarını sağlamaktadır.

Tablo 16: Öğrencilerin yurt sınırları içerisinde eğlenebilme imkânları:

	S I N I F		C İ N S İ Y E T		TOPLAM	
	1-2	3-4	KIZ	ERKEK		
HHZ	N	8	6	3	11	14
	%	9.6	6.4	5.0	9.5	7.9
SS	N	2	10	7	5	12
	%	2.4	10.7	11.5	4.3	6.9
Bazan	N	46	48	31	63	94
	%	55.4	51.6	51.7	54.3	53.4
HBZ	N	27	29	19	37	56
	%	32.5	31.2	31.7	31.9	31.8
Boş	N	--	--	--	--	--
	%	--	--	--	--	--
TOPLAM	N	83	93	60	116	176
	%	99.9	99.9	100.1	100.0	100.0

Bu amaçla öğrencilerin "Yurt sınırları içerisinde arkadaşlarınızla ikili ya da daha kalabalık bir grupta eğlenebilme imkânları" araştırılmıştır. Bu soruya tüm öğrencilerin % 7.9 u HHZ, % 6.9 u SS ve 53.4 ü de B diye cevap verirken % 31.8 i HBZ diye cevap vermişlerdir. Bu soruda 1-2. sınıf öğrenciler ile 3-4. sınıf öğrenciler ve kız öğrenciler ile de erkek öğrenciler arasında önemli sayılabilecek bir

farklılık bulunmamaktadır.

Soruyu HHZ diye cevaplayan erkek öğrencilerin % 9.5 olan oranı % 5.0 olan kız öğrencilerin oranından ve 1-2. sınıf öğrencilerin % 9.6 olan oranı da % 6.4 olan 3-4.sını öğrencilerin oranından çok az da olsa farklıdır.Ancak arada önemli sayılabilecek bir fark bulunmamaktadır. Bu soruya HBZ diye cevap veren grupların oranı ise birbirlerine eşit denebilecek kadar yakın olup oranları % 31.2 ile % 32.5 arasında değişmektedir.

Yurtlarda Bulunması İstenilen Sosyal Tesisler ve İmkânlar:

Öğrencilerin yurtlarda bulunmasını istedikleri hususlara geçmeden önce araştırmamızın temelini oluşturan Diyarbakır İl Merkezinde bulunan Ziya Gökalp Erkek Yurdu ile M.Akif Ersoy Kız Yurdu'nun bünyesinde bulunan bu konudaki imkânlarına bakmak yararlı olacaktır.

Ziya Gökalp Erkek Yurdu Şehir Merkezi ile Dicle Üniversitesi Kampüsü arasında kurulmuştur.Öğrenciler devam ettikleri öğretim kurumu (Fakülte ve Yüksek okullar) ile Şehir Merkezine gidiş-gelişlerini Diyarbakır Belediyesi'ne ait otobüslerle ya da bu hatta çalışan minibüs, midibüs, taksi vb.diğer araçlarla karşılamaktadırlar. Adı geçen yurdun bünyesinde lokanta-kantin, kütüphane, her blok-

Tablo 17: Yurtdışı Olması İstlenen Sosyal Tesis ve Faaliyetlere İlişkin Öğrenci Dağılımı

	KIZLAR			ERKEKLER			TOPLAM			GENEL TOPLAM		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III			
Kapalı spor salonu	6	4	4	19	15	6	25	19	10	14	40	54
Futbol sahası	--	--	--	1	4	2	1	4	2	--	7	7
Jimnastik salonu	3	1	3	1	3	5	4	4	8	7	9	16
Masa tenisi salon ve malzemeleri	9	5	1	--	3	1	9	8	2	15	4	19
Müzik odası	7	10	3	7	16	8	14	26	11	20	31	51
Mescid	2	1	3	10	4	5	12	5	8	6	19	25
Misafir kabul salonu	1	4	2	1	3	3	2	7	5	7	7	14
Kantin	--	1	1	--	2	2	1	3	3	2	4	6
Revir	10	5	2	21	9	6	31	14	8	17	36	53
Satranç odası	--	2	1	1	2	3	1	4	4	3	6	9
Sinema-Tiyatro	3	11	5	14	20	18	17	31	23	19	52	71
Eğlence parkı	--	7	3	1	10	3	1	17	6	10	14	24
Kütüphane	12	8	10	18	22	17	30	30	27	30	57	87
Folklör çalışmaları	--	--	3	--	1	1	--	1	4	3	2	5
Konferans ve seminerler	1	1	2	2	9	7	3	10	9	4	18	22
Yabancı dil laboratuvarları	--	7	8	5	12	13	5	17	21	15	30	45

Tablo 17 :Yurtta olması istenen sosyal tesisler ve sosyal faaliyetler:

	KIZLAR %			ERKEKLER %			TOPLAM %			TOPLAM		GENEL TOPLAM
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	KIZ	ERK	
Kapalı spor salonu	10.0	6.7	6.7	16.4	12.9	5.1	14.2	10.8	5.7	23.3	34.5	30.7
Futbol sahası	--	--	--	.8	3.4	1.7	.6	2.3	1.1	--	6.0	4.0
Jimnastik salonu	5.0	1.7	5.0	.8	2.6	4.3	2.3	2.3	4.5	11.7	7.8	9.1
Masa tenisi salon ve malzemeleri	15.0	8.3	1.7	--	2.6	.8	5.1	4.5	1.1	25.0	3.4	10.8
Müzik odası	11.7	16.7	5.0	6.0	13.8	7.0	7.9	14.8	6.2	33.3	26.7	29.0
Mescid	3.3	1.7	5.0	8.6	3.4	4.3	6.8	2.8	4.5	10.0	16.4	14.2
Misafir kabul salonu	1.7	6.7	3.3	.8	2.6	2.6	1.1	4.0	2.8	11.7	6.0	7.9
Kantin	--	1.7	1.7	--	1.7	1.7	--	1.7	1.7	3.3	3.4	3.4
Revir	16.7	8.3	3.3	18.1	7.7	5.1	17.6	7.9	4.5	28.3	31.0	30.1
Satranç odası	--	3.3	1.7	.8	1.7	2.6	.6	2.3	2.3	5.0	5.2	5.1
SİNEMA-Tiyatro	5.0	18.3	8.3	12.1	17.2	15.5	9.6	17.6	13.1	31.7	44.8	40.3
Eğlence parkı	--	11.7	5.0	.8	8.6	2.6	.6	9.6	3.4	16.7	12.1	13.6
Kütüphane	20.0	13.3	16.7	15.5	19.0	14.6	7.0	17.0	15.3	50.0	49.1	49.4
Folklör çalışmaları	--	--	5.0	--	.8	.8	--	.6	2.3	5.0	1.7	2.8
Konferans ve seminerler	1.7	1.7	3.3	1.7	7.7	6.0	1.7	5.7	5.1	6.7	15.5	12.5
Yabancı dil laboratuvarları	--	11.7	13.3	4.3	10.3	11.2	2.8	10.8	11.9	25.0	25.9	25.6

ta çalışma salonları, anons ve telefon santrali, nizami ölçü ve şartlara sahip olmayan futbol, voleybol ve basketbol sahaları, revir haline getirilmiş bir oda, masa tenisi salonu, ziyaretçi odası, mescid, yurttaki muhtelif amaçlar için kullanılan bir minibüs vb. bulunmaktadır.

M. Akif Ersoy Kız Yurdu ise şehir Merkezinde üç ayrı yerde kurulmuştur. Her blokta lokanta-kantin, çalışma salonları, telefon ve anons sistemleri, ziyaretçi odaları ve üç bloktaki öğrencilerin müşterek olarak kullandıkları kuaför bulunmaktadır. Sportif faaliyetlerde kullanılacak salon, saha ve tesisler yurt bünyesinde bulunmamaktadır. Öğrenciler sosyal faaliyetlere değişik kurum ve kuruluşların (Mevcut olarak temin edilebilenlerden) imkânlarından yararlanmaktadırlar. Bölge Müdürlüğünün organizesi ile gerçekleştirilen sosyal faaliyetlere çok az sayıda öğrencinin katılma imkânı bulunduğu söylenebilir.

Yurtta bulunması istenen sosyal tesis ve faaliyetlere ilişkin olarak öğrencilerin verdikleri cevapların önem derecelerinin toplamına göre değerlendirilmesi sonucunda öğrencilerin en önemli isteklerini % 49.4 ile kütüphane oluşturmaktadır. Kütüphaneden sonraki en önemli istek % 40.3 ile sinema-tiyatro ve % 30.7 ile kapalı spor salonu oluşturmaktadır. Yurt bünyesinde revir bulundurulmasını isteyen öğrencilerin oranı da son derece yüksek olup % 30.1 civarındadır. Daha sonraki istekler arasında önem derecelerinin toplamına göre müzik odası, yabancı dil laboratuvarı, mescid, eğlence parkı, konferans ve seminerler, masa tenisi salon ve malzemeleri, jimnastik salonu, misafir kabul salo-

nu, satranç odası ve diğer hususlardaki istekler gelmektedir.

Yurtlarda bulunması istenen hususlarda gruplar arasında bazı hususlarda benzerlikler görülürken bazı hususlarda önemli farklılıklar göze çarpmaktadır. Kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasındaki benzer hususlardan en önemlisini kütüphaneye olan istek almaktadır. Bu hususta erkek öğrencilerin önem derecelerinin toplamına göre (I, II. ve III. olarak istenen husuların toplamı) % 49.1 ve kız öğrencilerin oranı % 50.0 ile birbirlerine son derece yakınlık arz etmektedir. Ancak hem kız öğrencilerin ve hem de erkek öğrencilerin büyük bir kısmı kütüphane isteğini dile getirmişlerdir. Bunda yurtlarda ya kütüphanenin bulunmaması ya da faal olarak hizmete sunulmaması bu sonucu doğuran en önemli etkenlerdendir. Genel toplama göre de tüm öğrencilerin % 49.4 ü kütüphane isteğini değişik önem derecelerine göre istemektedirler. Kız öğrencilerin % 20.0 ı ve erkek öğrencilerin de % 15.5 i kütüphane isteğini I. önem derecesinde ifade etmişlerdir.

Kütüphaneden sonraki en önemli istekler arasında % 40.3 ile sinema-tiyatro ve % 30.7 ile kapalı spor salonu bulunmaktadır. Revir isteğinde bulunan öğrencilerin oranı da bir hayli yüksek olup % 30.1 civarındadır. Öğrencilerin diğer önemli istekleri arasında önem sırasıyla müzik odası, yabancı dil laboratuvarı, mescid, eğlence parkı, konferans ve seminerler, masa tenisi salon ve malzemeleri, jimnastik salonu, satranç odası, misafir kabul salonu, ve diğer

hususlardaki istekler yer almaktadır.

Öğrencilerin revir ve yabancı dil labaratuvarları istekleri yine gruplar arasındaki benzer istekler arasında bulunmaktadır. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha ağırlıklı istekleri arasında kapalı spor salonu, sinema tiyatrosu ve konferans ve seminerlere ait istekler bulunurken kız öğrencilerin ağırlıklı istekleri arasında jimnastik salonu, masa tenisi salonu ve malzemeleri, müzik odası ve misafir kabul salonlarına ait istekleri yer almaktadır.

Yıl boyu devam eden öğretimden kaynaklanan sorunlarla ilgili olarak oluşan gerilim, aileden ve yakın çevreden uzak olma, gelecek endişesi vb. nedenlerle öğrencilerin büyük çoğunluğu bir kaygı ve endişe içerisinde bulunmaktadır. Öğrencilerin okul dışındaki yaşamlarının büyük çoğunluğunu geçirdikleri yurtlarda, öğrencilerin sıkıntı ve sorunlarına yönelik hizmet ve imkânların kısıtlı olması veya olmaması, öğrencilerin sıkıntılarını biraz daha artırmakta ve bazen bu gençlerin istenmeyen bir takım olumsuz davranışlar edinmelerine neden olmaktadır.

Öğrenci sorunlarının çözümüne yönelik hizmetlerin uzmanlar gözetiminde etkin olarak yapılması ve gerekli imkânların oluşturularak öğrencilerin istifadelerine sunulması, hem öğrencilerin boş vakitlerini eğitsel faaliyetlerle değerlendirerek istenmeyen davranışlar edinmeleri önlenebilecek, hem kişilik gelişimlerini olumlu yönde etkileyecek ve hem de okulda kazanılması mümkün olmayan bir takım istenilen davranışlar kazanarak geleceğe daha iyi ve başarılı bir şekilde hazırlanmalarını sağlaması mümkün olacaktır.

Yurt Yöneticilerinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları:

Yurtlarda genel idari hizmetler (GİH), yardımcı hizmetler sınıfı (YHS) ve işçi sınıfında personel bulunmaktadır. Yurtlardaki GİH sınıfına mensup personel ile eğitsel faaliyetlerle ilgili olması bakımından Bölge Müdürlüklerinde görevli olan "Eğitim Rehberi" ve "Sosyal Çalışmacı" ya ait görev ve nitelikleri şu şekilde özetlemek mümkündür.

Yurt Müdürünün Görevleri:

...Birim yöneticilerinin ortak nitelikteki yönetim görevlerini yerine getirir.

...Öğrenciler arasındaki uyuşmazlık ve sürtüşmeleri giderici, yurt kurallarına uyumsuzlukları önleyici tedbirleri alır, öğrencilerin kişisel sorunlarının çözülmesine yardımcı olur.

...Onaylanan eğitim programı ve ilgili yönerge esaslarına göre, yurttaki eğitim faaliyetlerinin uygulanmasını, eğitim ödenek, araç ve gereçlerinin amaca uygun olarak kullanılmasını sağlar...

Nitelikleri:

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri ve Kurum Personel Yönetmeliğinde öngörülen nitelikler.

Fakülte veya yüksek okul çıkışlı olmak (Pedagojik formasyona sahip olanlar tercih edilir).

Yetişkin psikolojisi ve eğitimine ilişkin kurs veya seminere katılarak başarılı olanlar tercih edilir.

Yurt Müdür Yardımcısının sahip olması gereken nitelikler,yurt müdürünün sahip olması gereken nitelikler ile aynı olup,birim yöneticilerinin ortak nitelikteki yönetim görevlerini yerine getirme ve yurt müdürünce verilecek görevleri uygulaması,yurt müdür yardımcısının ilgili görevleri arasındadır.

Yurt Yönetim Memurunun Görevleri:

Yurt yönetim memurlarının yurtlarda birim ile ilgili olan bürokratik işlemlerin yanında,yurtlardaki eğitim faaliyetleri ve öğrenci sorunları ile ilgili görevleri de belirtilmektedir. Ancak bu görevlerin tam olarak tanımlanabildiğini söylemek çok zordur. Çeşitli branşlardan gelen yurt yönetim memurlarının,formasyonları ile doğruoan ilgili görevlerinin olmaması, görevlerin açık ve net olarak tanımlanamaması gibi sorunlar karşısında bu görevleri istenildiği gibi yaptıkları pek söylenemez. Hizmet içi eğitim,kurs ve seminerlerin ise yetersiz olduğu söylenebilir.

Yurt yönetim memurlarının öğrenci sorunları ve yurttaki eğitim faaliyetleri ile ilgili görevlerini şu şekilde özetlemek mümkündür.

...Öğrencilerin kişisel ve idareyle ilgili sorunların çözümlenmesine yardımcı olur...

Yurttaki eğitim faaliyetlerine ilişkin görevlendirildiği konudaki çalışmaları talimatlar doğrultusunda yerine getirir...

Nitelikleri:

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hüküm-

lerinde ve Kurum Personel Yönetmeliğinde öngörülen nitelikler.

En az lise-dengi okul çıkışlı olmak (Fakülte veya yüksek okul çıkışlı ve pedagojik formasyona sahip olanlar tercih edilir)... (YURTKUR,Görev,Yetki ve Sorumluluk Talimatı,1986,s:600-3)

Eğitim rehberi ve sosyal çalışmacının görevlerine baktığımızda eğitim programlarının,öğrenci kişilik hizmetlerinin ve öğrenci sorunlarının bilinmesi amacıyla anketlerin düzenlenmesi,uygulanması,değerlendirilmesi,görüşlerin bir rapor halinde bir üst makama önerilmesi,eğitsel faaliyetlerin organize edilebilmesi için diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılması,araç-gereç sağlanması vb.nitelikteki görevler görülmektedir.

Ziya Gökalp Erkek Yurdu ve Mehmet Akif Ersoy Kız Yurdu ile bu yurtlarda yapılan faaliyetler ile ilgisi bulunan Bölge Müdürlüğünde çalışan personelin sayısı ve sınıfı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Personel Durum Çizelgesi

	E	B	T	E	B	T	E	B	T	E	B	T
Bölge Müd.	26	12	38	6	--	6	15	2	17	47	14	61
Z.Gökalp Yur.	14	--	14	33	--	33	34	--	34	81	--	81
M.Akif Ersoy	--	10	10	4	14	18	21	2	23	25	26	51
T O P L A M	40	22	62	43	14	57	70	4	74	153	40	193

E=Erkek B=Bayan T=Toplam (YURTKUR,Mayıs 1989 kayıtları)

YURTKUR eğitim faaliyetleri içerisinde "Rehberlik Hizmetleri" adı altında bir hizmet alanının bulunduğu belirtilmekle birlikte, uygulamada bu alana gerekli önemin verildiği pek söylenemez. Sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlerin yürütülmesinde mevcut personelden biri görevlendirilmekte, uzman personelin bulunmaması nedeniyle ve gereken araç-gereç ve tesislerin de yeterli olmaması nedeniyle gereken hizmetler yeterince yapılamamaktadır. Hizmetlerin yürütülmesinde uzman personelin görevlendirilmesi ve araç-gereç eksikliklerinin tamamlanması ve etkin olarak kullanılması ile berlenecek amaçlara daha etkili ve çabuk ulaşılabileceği düşünülmektedir.

Yürütülen Faaliyetlerle İlgili Olan Eğitim Programı:

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun tüm birimlerindeki sosyal-kültürel ve sportif faaliyetler, Kurum tarafından hazırlanan 17 no'lu "Sosyal-Kültürel ve Sportif faaliyetler Uygulama Yönergesi" çerçevesinde hazırlanan yıllık eğitim faaliyetleri programına göre yürütülmektedir.

Çağdaş bir eğitim programında aşağıdaki sorular cevaplandırılmalıdır.

1. Eğitim hedefleri neler olmalı (hedef ve hedef davranışlar).

2. Kendilerinde bu davranışların gelişmesi için öğrenciler hangi yaşantılarına geçirmeli (Eğitim durumları)

3.Eğitim durumları nasıl örgütlenirse istendik öğrenci davranışlarını geliştirme bakımından en verimli olur (Eğitim durumlarının örgütlenmesi)

4.Hedef davranışların isabetlilik,eğitim durumlarında etkililik derecesi nedir?

5.Dördüncü sorunun cevapları ışığında mevcut programda ne gibi değişiklikler gereklidir? (Ertürk,1986,s:13)

Özetlersek,eğitim programında;

1. Hedef yani istendik davranışlar,
2. Öğrenme yaşantıları (Eğitim durumları),
3. Değerlendirme faaliyetleri, bulunmalıdır (Ertürk, 1986,s:14)

Kurum'un 17 no`lu "Sosyal-Kültürel ve Sportif Faaliyetler Uygulama Yönergesi" incelendiğinde amacın genel bir amaç olduğu görülür. Faaliyetlerin beçiminde Kurum'un imkân ve kaynakları ile öğrencilerin ilgi alanları dikkate alınarak yıllık eğitim programları Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlü tarafından hazırlanmakta ve dönem başında bölge ve yurt müdürlüklerine gönderilmektedir.Bölge ve yurt müdürlükleri yine mevcut imkânları ve öğrenci katılım ve ilgilerini göz önünde bulundurarak o öğretim döneminde uygulanacak faaliyetleri yer,zaman,saat,işbirliği ve koordine edilecek Kurumları da belirtmek suretiyle program çizelgelerine işlemekte ve bölge müdürlükleri kanalıyla Genel Müdürlüğe göndermekte ve onay alındıktan sonra çalışmalara başlamaktadır.(YURTKUR Yurt İdare İşletme Semineri,ders notları)

Yürütülecek faaliyetler,çalışma grupları,araç-gereç

ve malzeme teminini kapsayan bölüm "Hazırlık" safhasını, Aralık-Mart ayını kapsayan ve belirtilen faaliyetlerin sürdürüldüğü safha "Çalışmalar" ve Nisan-Mayıs aylarındaki faaliyetlerin sergilenmesi de "Gösteriler" safhasını oluşturmaktadır.

Biraz önce de ifade edildiği gibi faaliyetlerin genel amacı ve bu faaliyetlerle ilgili kısa özel amaçlar belirtilmiştir. Ancak eğitim faaliyetlerinin en önemli kısımlarından birisi olan değerlendirme işleminin birer göstergesi olan hedef davranışlardan bahsedilmemektedir. Değerlendirme işlemindeki ölçütler ve bu işin nasıl ve neye göre yapılacağı belirli değildir. Bu durumda Kurum içerisindeki eğitim faaliyetlerinde uygulanan eğitim programının çağın şartlarına göre hazırlanmadığını, faaliyetlerin birer araç olmaktan çıkarak amaç durumuna geldiğini söylemek mümkündür. Eğitim faaliyetlerindeki uygulamalar amaçların gerçekleştirilmesinde amaç değil birer araç olmalıdır.

BÖLÜM IV

ÖZET, YARGI VE ÖNERİLER

Özet :

Birleşmiş Milletler Örgütü'nün tanımına göre genç, 15 ile 25 yaşları arasında, öğrenim gören, hayatını kazanmak için çalışmayan ve ayrı bir konutu bulunmayan kişi olarak (Yörükoğlu,1988, sh. 3) tanımlanmaktadır. Gökmen ve diğerleri tarafından ise gençlik, değişik yaklaşımlarla, farklı kesimlerde görülüp yorumlanan bir yaş dilimi, gelişim evresi ya da toplumsal katmandır (Gökmen ve diğerleri, 1985, sh.81) diye tanımlanmaktadır. Gelecek kaygısına dayalı olarak yetişkinlerin gençler üzerinde titiz, özenli, daha çok sorumluluk olarak tanımlayabileceğimiz "yetiştirme" eylemlerini haklı gösterecek birden çok neden vardır. Gençliğin en iyi biçimde yetişmesi kendisi için,yetişkinler için, toplum için en verimli güvencedir. Toplum içinde gelişme ve değişme sürecini sağlayan dinamik kesim gençliktir. Gelişme ve değişme toplumun varlığını sürdürmesinin ön şartı olduğuna göre bir bakıma gençlik insanlığın yakın geleceğidir.(Gökmen ve diğerleri,1985, sh.81).

Türkiye nüfusunun yaklaşık %06 sı yüksek öğrenim seviyesinde bulunmaktadır ki bu rakam sayı olarak 300000 in üzerindedir (Akhun ve diğerleri,1988, sh.1). Bunun da

yaklaşık % 35 i Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı yurtlarda barınmaktadır.

Çocukluktan yetişkinliğe geçiş özellikleri taşıyan bu dönemin belirgin özellikleri arasında heyecanlı, duygusal, çabuk kurulup bozulabilen ilişkiler, etkilenme, hareketlilik, değişkenlik, ilgi çekme, liderlik, isyankârlık vb. özellikleri sayabiliriz. Genç tüm bu özelliklere sahip olabilme ile birlikte yetişkinler sınıfında yer alma, yeni değerler bulma, kimliğini bulma, statü kazanma, meslek edinme, eş bulma vb. sorulara cevap bulabilmek için çaba sarfetmektedir.

Ergenlik çağı büyük imkânlar devridir ama bu devre birçok yerleri ıssız, insan ayağı basmamış, haritası çizilmemiş, iyi bilinmeyen bir ülke gibidir. Her fert kendi varlığında bir laboratuvara sahip bulunmaktadır (Jersild, 1974, sh.6). Genç mevcut imkânları kullanarak amacına ulaşmak istemektedir. Ancak yukarıda sayılan nitelikleri, onun gelişmesini, toplum içindeki rolünü ve yerini almasında etkili olmaktadır. Çeşitli sorunlarla karşılaşan gençler bunları çözmek için her zaman beklenen çabayı gösterebilmeye bilirler. İmkânları ise her zaman istenilen seviyede olmayabilir. Bu durumda genç bir takım istenmeyen davranışlara sahip olabilir. Bu nedenle Jersild'in dediği gibi ne kadar çalışılırsa çalışılsın, haritası tam olarak çizilemeyen gençliğin çeşitli yönleriyle tanınması, özelliklerinin belirtilmesi, gerekli imkânların hazırlanması ve gençliğe sunulması hem bireyler ve hem de toplum için en verimli bir yatırım olacaktır.

Toplum içerisinde çok önemli bir yeri olan ve yüksek öğrenim gençliğinin önemli bir kısmının barındığı yurtların her yönden çağdaş imkânlarla donatılması, burada barınan öğrencilere en iyi barınma hizmetlerinin ve gelişme imkânlarının verilmesi şarttır.

Yurtlarımızda barınan öğrenciler Memleketimizin çeşitli bölgelerinden gelmekte ve bu sebeple her biri farklı duygu, düşünce, tutum, alışkanlık ve davranış göstermektedirler. Belirli bir yaşa kadar ailenin aşırı kontrolü ve koruyuculuğu altında yaşayan genç, tümüyle kendi başına kaldığında kendine güvensiz, sorumluluklarını kavrayamayan ürkek, çekingen, beceriksiz, girişimden yoksun bir birey olarak karşımıza çıkmaktadır. Deyim yerindeyse "sudan çıkmış balığa" dönmektedir (Uluğtekin, 1987,sh.4).

Eğitim bir bütündür. Eğitim işlevi belirli kurumlar tarafından yürütülse bile etkilendiği çok çeşitli faktörler vardır. Eğitim ve öğretim üzerinde doğrudan etkisi olan yurt, pansiyon vb. gibi barınma ortamlarının çeşitli düzenlemelerle kontrol altına alınması, buralardaki eğitimsel faaliyetlerin amaçlar doğrultusunda yürütülmesi daha önce saydığımız gibi hem boş zamanların en iyi bir şekilde değerlendirilmesine hem öğrencilerin kişiliklerini kazanmalarına ve geliştirmelerine ve hem de okul-barınma ortamı arasında bir bütünlük sağlamaya imkân verecektir.

Hizmet verdiğimiz bu gençlik grubunun sorunlarını, ortak özelliklerini ve beklentilerini yakından bildiğimiz ve çaba gösterdiğimiz oranda onlarla sağlıklı bir diyalog kurmamız mümkün olabilecektir.

Yurtlarda barınan öğrencilerin bir takım sosyal ve psikolojik sorunları vardır. Bu sorunlar öğrencilerin hem yurt, hem okul ve hemde özel yaşantıları ile birlikte kişilik gelişimleri üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktadır.

Öğrencilerin sorunlarını oluşturan en önemli hususlar karar vermekte zorlanma, uyuyamama ve sürekli bir gerilim içinde bulunma sorunlarıdır. Yurt hayatına uyum sağlayamama sorunu da dikkat çeken boyutlardadır.

Sorunların kaynağına bakıldığında en önemli sorun kaynakları arasında ekonomik ve kişisel nedenler bulunmaktadır. Bunu yurttaki barınma ortamı ve geleceğe yönelik iş ve meslek durumları izlemektedir.

Öğrencilerin kişisel sorunları içinde en önemli hususlardan gelecek korkusu ilk sırada yer alırken öğrencilerin % 8.5 i hiç kimsenin bana yardım edemeyeceği inancındayım, dedikleri görülmektedir. Kendini yalnız hissetme, öfke ve düşmanlık duygularını kontrol edememe, aşırı utangaç olma gibi hususlar, kişisel sorunlar içinde önemli yer almaktadırlar. Yine kişisel sorunlardan karşı cinsle arkadaşlık ilişkisi kurmada karşılaşılan güçlükler arasında öğrencilerin % 39 u birlikte gezebilecek, eğlenebilecek yerlerin olmayışını gösterirken, beraberliklerin dedi-kodu yaratması, ekonomik imkânlar ve şimdilik böyle bir şey düşünmeme sorunları bunu izlemektedir.

Çıkan sorunlar karşısında öğrencilerin davranış şekilleri içerisinde büyük bir kısmının yakın arkadaşlarıyla konuşma ve bireysel olarak çözüm arama gelmektedir. Sorun karşısında ilgili uzmana ve yöneticilere başvurma alışkan-

lığı yok denilebilecek kadar küçük bir orandadır. Yine bu husus içinde ağlayarak sakinleşme yoluna giden kızların oranı erkeklere göre yaklaşık beş kat fazladır.

Öğrencilerin ders dışı boş vakitlerini değerlendirme hususunda, arkadaşlarıyla sohbet etme, ders çalışma ve radyo dinleme-TV. seyretme etkinlikleri gelmektedir. Diğer önemli hususlar arasında gazete okuma, kahveye gitme, kitap-dergi okuma ve spor yapma etkinlikleri gelmektedir. Burada özellikle dikkat çeken bir husus öğrencilerin yarıdan fazlasının kahveye gitmeleridir ki oran olarak kitap-dergi okuyan öğrencilerin oranından daha büyüktür. Bunun yanında eğitsel faaliyetlere katılan öğrenci oranı ise son derece küçüktür. Bunda öğrencilerin boş vakitlerini bir program dahilinde değerlendirebilecekleri, personel, tesis ve saha, araç-gereç vb. sorunların çözülememiş olması etkili olmaktadır.

Türkiye gibi az gelişmiş ülkelerde öğrenim ve barınma sorunları hemen her zaman gündemde ilk sıralarda yer almaktadır. Bir yandan istenilen bir yüksek okula girme, diğer yandan ekonomik sorunlar ve öğrenim süresince yaşamını geçireceği barınma sorunları.

Türkiye`de çeşitli yüksek okullarda bulunan öğrencilerin barınma ihtiyaçlarını büyük ölçüde YURTKUR`a bağlı yurtlar karşılamaktadır. Artan öğrenci sayısına paralel olarak yurt ve barınan öğrenci sayıları da her geçen gün artmaktadır. Yurtların ticari bir müessese olmaması, öğrencilerden alınan barınma ücretinin ise masrafın çok gerisinde kalması, yurtların fiziki ve ekonomik imkânlarını

hep kısıtlı tutmuştur.

Sınırlı imkânlarla sunulan hizmetler öğrencileri pek memnun etmemektedir. Nitekim öğrencilerin büyük çoğunluğu kendilerini yurt hayatından dolayı mutsuz, yorgun veya sıkılmış hissettiklerini, yurt hayatının ders çalışmayı engelleyecek derecede sıkıntı yarattığını ifade etmektedirler. Öğrencilerin yaklaşık olarak % 26 sı "yurtta kalmaktan memnunum, başka ihtimal düşünmüyorum" derlerken % 67 si bunun zıddını ifade etmektedirler.

Yurt yöneticileri ile öğrenciler arasındaki diyalog beklenen seviyenin çok altındadır. Öğrencilerin büyük kısmı sorunlar karşısında ne yöneticilere başvurduklarını ve ne de yöneticilerden yardım aldıklarını ifade etmektedirler.

Yurtlarda barınan öğrencilerin arkadaş edinme ve edinilen arkadaşlığı sürdürme hususlarında önemli sorunlarının olmadığı görülmektedir. Ancak yurtlardaki arkadaşlık ilişkilerini bozan öğrenci sayısının fazla oluşu, bölgesel ve siyasi gruplaşmalar arkadaşlık ilişkilerini olumsuz yönde etkileyen en önemli unsurlar olup gerekli sosyal ve psikolojik tedbirlerin alınması zaruridir.

Kültürel ve siyasi düşünce farklılıklarının olması normaldir. Ancak bunun gruplaşmaya dönüşmesi gerek yurt ve gerekse toplum açısından olduğu kadar bireyler açısından da zararlı sonuçlar doğuracağı kesindir. Bu farklılıkların gruplaşmalara ve hiziplere dönüşmemesi ve yurttaki huzur ortamının bozulmaması için öğrencilere eşit muamele edilecek, ayırım gözetmeyecek, tarafsız ve demokrat yöneticiler

lerin yanısıra, öğrencilere demokratik anlayış ve hoşgörü davranışlarını kazandırabilecek eğitimci ve uzmanlara da önemli ölçüde ihtiyaç duyulmaktadır. Buda ancak yurtlarda sürdürülen sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlerin amacına uygun olarak belirli bir program dahilinde uzmanlar gözetim ve denetiminde yapılması ile mümkündür. Aksi durumlarda daha önceki dönemlerde görülen ve toplum içinde büyük kayıp ve zararlara yol açan olayların tekrar yaşanılması kaçınılmaz olur.

Öğrencilerin yarısına yakın kısmı yurt bünyesinde bir kütüphanenin bulunmasını isterken önemli oranlarda da sinema-tiyatro gösterileri, kapalı spor salonu, revir, müzik odası ve yabancı dil laboratuvarlarının bulunması istenmektedir.

Yurtlarda sürdürülen eğitsel faaliyetlerin uygulanmasında çağdaş anlamda hazırlanmış bir eğitim programı bulunmamaktadır. Yapılan program, belirli faaliyet alanlarının seçilmesi, mevcut personelden birinin görevlendirilmesi, belirli gün, yer ve saatlarda yapılacak çalışmaları ve dönem sonlarına doğru belirli bir günde yapılacak gösteri veya turnuva ile o yıl ki eğitim faaliyetleri sona ermektedir.

Yargı :

Araştırma amacına uygun olarak toplanan veriler bu aşamaya kadar, işlenerek yorumlandı. Toplanan veriler de-

ğışık kriterlere göre yeniden değerlendirilerek farklı şekillerde de yorumlanabilir. Bu araştırmada toplanan verilerin işlenmesinde mümkün olduğunca objektif olmaya gayret gösterildi. Ancak hiç bir araştırmmanın tam ve mükemmel olmayacağı gibi bu araştırmada da çeşitli eksikliklerin ve kusurların bulunabileceği ihtimaldir.

Anket uygulamada öğrenciler, bu tür anketlerin çok sık yapıldığı ama hiç bir yarar sağlamadığı veya İdare-emniyet işbirliğinde öğrencilerin kusurlarını tesbite yönelik olarak yapıldığı şüpheleri bulunmaktaydı. Temelde yatan, araştırmaların önemine ve yararına olan inançsızlık, güvensizlik gibi hususlar öğrencilerin bir kısmının ya ankete katılmamalarına ya da bir kısım soruları cevapsız bırakmalarına neden olduğu bir ihtimaldir. Bir toplumun geleceğinin garantisi olan yüksek öğrenim gençliğinin bile bu tür araştırmaların yararına ve önemine inanmaması ya da araştırma amacının dışında olabileceği şüphesi ne yazık ki acıdır.

Gençlik sorunları temelde birbirine benzer. YURTKUR gençliğinin sorunları ile yüksek öğrenim gençliğinin sorunları arasında bir benzerlik görülmektedir. Gençlik sorunları yoğun, karmaşık, çok sayıda değişkenin etkileşimi sonucudur. Bu nedenle gençlik sorunlarını tek yönlü ya da ilişkili olduğu öğelerden soyutlayarak çözümleme girişimleri eksik ve yanlış sonuçlara götürebilir. (Gökmen ve diğerleri, 1985, sh.90)

Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Merkez Ziya Gökalp ve M.Akif Ersoy Yurtlarında barınmakta olan öğrencile-

rinde fiziki ve ekonomik sorunlarının yanında sosyal ve psikolojik olan bir takım sorunları vardır. Yurtlarda bu sorunların çözülebilmesi için çaba gösterilmekte ancak yeterli olmamaktadır. Bunun için ne ekonomik ve nede sosyal imkânlar yeterlidir. Personelin nitelik ve niceliğinden saha, tesis, araç-gereç yetersizliğine kadar her alandaki eksiklikler hat safhadadır. Öğrencilerin tamamına yakın kısmı sorunlar karşısında kendi bireysel imkânları ile mücadele etmekte, çağın gereği sosyal yardım alamamaktadırlar. Faaliyetlerin yürütülmesinde ve değerlendirilmesinde uzman personel bulunmamakta, çağdaş bir eğitim programı anlayışından yoksun olarak elden geldiğince çaba gösterilmektedir. Öğrencilerin dışında kalan boş vakitleri gereği gibi değerlendirilememekte ve bu değerli zamanlar heba olup gitmekte hatta kahve gibi yerlerde istenmeyen bir takım davranışlarla su gibi akmaktadır. Tüm bu sorunlara birde öğrenci-yönetici diyalogunun kurulamayışı da eklenince sorunlar daha da ağırlaşmakta ve öğrencilerin haklı şikâyetlerine yol açmaktadır.

Öneriler :

Bu araştırma ile yurtlarda barınan öğrencilerin sosyal ve psikolojik sorunlarının belirlenmesine, yurtlarda uygulanacak eğitim programının amaçlarının neler olması gerektiği hususlarına açıklık getirilmeye çalışıldı. Bir sorunun çözülebilmesi için yapılacak ilk iş sorunun ne oldu-

ğu, neden ve nereden kaynaklandığı sorularınının cevaplandırılmasıdır.

Bu araştırmada mümkün olduğunca öğrencilerin sosyal ve psikolojik sorunları ile ilgili olarak elde edilen veriler işlendi, çözüldü ve yorumlandı. Elde edilen bulgular ve yargı, öneriler için bir temel oluşturmaktadır. Bunun için aşağıda ifade edeceğimiz hususlar önerilebilir. Ancak önerilen hususların her biri, bir veya birkaç hususla ilgili olup diğer hususlardan bağımsız düşünülemez. Çünkü davranışı etkileyen birden çok neden vardır.

1. Personel Sorunları:

Sorunlar daha önce ifade edildiği gibi birden çok hususun tesiriyle meydana gelmektedir. Bu nedenle çözülmesi gereken ilk sorun personelin nitelik ve niceliği ile ilgilidir. Yurtlarda aşağıda sıralayacağımız personelin bir ekip olarak çalışması şarttır.

Yurt Müdürü (Eğitim yönetimi ve pedagoji formasyonuna sahip, deneyimli olma)

Yurt Müdür Yardımcısı (Eğitim yönetimi ve pedagoji formasyonuna sahip, deneyimli olma)

Yurt Yönetim Memurları (Eğitim yönetimi ve pedagoji formasyonuna sahip)

Memur (En az Ticaret Lisesi mezunu olma)

Yardımcı hizmet sınıfından işçi ve memur (En az orta okul mezunu)

Psikolojik Danışman

Koordinatör Danışman

Bilim Uzmanı

Kat veya Blok Sorumluları (Yurt Yönetim Memuru)

Sosyolog

Sosyal Hizmet Uzmanı

Ekonomist

Program Geliştirme Uzmanı

Ölçme-Değerlendirme Uzmanı vb.

2. Eğitim Programı Sorunu:

Yurtlarda çağdaş anlayışa göre hazırlanmış bir eğitim programı uygulanmamaktadır. Birinci madde de sıralanan personel arasına, sosyal faaliyet uzmanları (alan uzmanları), öğrenci temsilcileri ve veli temsilcilerinin de katılımı sonucu YURTKUR eğitim programı geliştirilmeli ve her aşamada titizlikle uygulanmalıdır.

3. Araç-Gereç, Saha ve Tesis Sorunları:

Çağdaş anlayışa göre hazırlanacak eğitim programının uygulanmasında ihtiyaç duyulacak araç-gereç, saha, tesis vb. sorunların en kısa zamanda çözülmesi ve öğrencilerin istifadesine sunulması gerekir.

4. Yurtlarda rehberlik servisinin kurulması ve etkin olarak çalışması:

PDR (psikolojik danışma ve rehberlik) hizmetleri bireyin bir bütün olarak gelişmesini ve böylece onun kendini gerçekleştirmesini amaçlayan psikolojik yardım hizmetlerini kapsadığı için bu hizmetlerin bir bütünlük içinde verilmesi gereği önem taşımaktadır (Kepçeoğlu, 1988, sh.49)

Yurtlarda kurulacak rehberlik servisleri bütünlük ilkesinden hareket ederek aşağıda sıralanan hizmet alanla-

rında etkin olarak çalışması gerekir. Bunlar:

- a- Psikolojik danışma hizmetleri
- b- Bireyi tanıma hizmetleri
- c-Bilgi toplama ve yayma hizmetleri
- d- Yerleştirme hizmetleri
- e-İzleme hizmetleri
- f-Alıştırma-oryantasyon hizmetleri
- g-Müşavirlik hizmetleri
- h-Araştırma ve değerlendirme hizmetleri
- i-Çevre ve veli ile ilişkiler, dir.

5. Rehberlik ve Öğrenci Kişilik Hizmetlerinin Etkin Olarak Sürdürülmesi:

Çağdaş eğitim anlayışı, eğitim sürecinin tam sayılabilmesi için öğretim ve yönetim etkinliklerinin yanı sıra öğrencinin bütün yönleri ile en uygun bir düzeyde gelişmesini sağlamak üzere öğrenciye dönük çeşitli hizmetlerin yerine getirilmesini öngörmektedir. İşte, rehberlik ve psikolojik danışmayı da içine almak üzere eğitimde öğretim ve yönetim etkinliklerinin dışında öğrenciye dönük öteki hizmetlerin tümüne öğrenci kişilik hizmetleri denir (Kepçeoğlu, 1988, sh. 26).

Öğrenci kişilik hizmetlerini 6 grupta toplamak mümkündür.

- a- PDR hizmetleri
- b- Öğrenci kayıt-kabul ve devam hizmetleri
- c- Yurt,yatılılık, kredi ve burs hizmetleri
- d- Öğrenci sağlık hizmetleri
- e- Özel eğitim ve özel yetiştirme hizmetleri
- f- Sosyal çalışma ve sosyal yardım hizmetleri

(Kepçeoğlu,1988, sh. 26)

6. Yapılan Araştırmaların ve Hizmetlerin Yetersizliği:

Bu alanda bugüne kadar yapılan araştırmalar ve elde edilen bilgiler son derece azdır. Yapılan araştırmaların büyük çoğunluğu da son yıllarda yapılmıştır. Öğrenciler tanınmadan ve sorunlar tam olarak tesbit edilmeden yapılacak hizmetler istenilen sonucu her zaman vermez. Bunun için çeşitli yönleriyle tanınması gereken öğrencilerin ve onların sorunları üzerinde yapılacak araştırma sayısı artırılmalı, öneriler açık ve somut bir şekilde ortaya konmalıdır.

7.Öğrenci-Yönetici İşbirliğinin Sağlanması:

Öğrencilerle yöneticiler arasında istenilen düzeyde bir diyalog kurulamamıştır. Bunun çeşitli sebepleri vardır. Çeşitli yer ve zamanlarda öğrencilerle birlikte yöneticilerinde katılacağı toplantılar yapılarak görüşlerin belirtilmesi, uygun zaman ve yerlerde öğrencilerin de dinlenerek görüş ve önerilerinin alınarak değerlendirilmesi, eğlence toplantıları, şölen ve seminerler ile öğrenci-yönetici diyalogunun kurulabilmesi ihtimaldir.

8. Serbest Zaman Etkinliklerinin Nitelik ve Niceliğinin Artırılması:

Öğrencilerin okul dışında yurtlarda grup olarak buldukları kantin, kafeterya, kütüphane gibi yerlerin yanına sinema-tiyatro, eğlence bahçesi, yabancı dil laboratuvarları, açık ve kapalı spor salon ve sahaları, müzik çalışmalarının yapılabilmesi için uygun araç-gereçlerle donatılmış çalışma salonları vb. kurularak etkinlik ve nicelik-

lerinin artırılması, daha fazla öğrenci katılımının sağlanması ve ilgili uzmanlar tarafından koordine ve denetiminin yapılması gereklidir.

9. Çeşitli Sanat Etkinliklerinin Teşvik Edilmesi:

Müzik, şiir, resim, hikâye, roman vb. gibi sanat alanlarında yetenekli öğrencilerin tesbit edilerek ürünlerinin ödüllendirilmesi, imkânlar ölçüsünde yayınlanması veya sergilenmesi ile bu öğrencilerin teşvik edilmesi.

10. Bürokratik İşlemlerin Yoğunluğu ve Bunların Asgari Düzeye İndirilmesi Gereği:

Öğrenci sorunlarının çok boyutlu olup bir çok nedene bağlı olduğunu ifade etmiştik. Öğrenci sorunlarının kaynaklarından bir tanesi de bürokratik işlemlerin çok fazla olması, hem öğrencilerin ve hem de personelin uzun zamanını alarak öğrenci-personel kaynaşması için gerekli zaman bırakmamaktadır.

Kredi, burs, tahsilatlar, malzeme giriş-çıkışları, resmi ve özel yazışmalar vb. işlemlerde bilgi sayarların kullanılması ile bu işlemler için geçen zamanın azalarak öğrenci-yönetici yakınlaşması için zaman yaratacak aynı zamanda hata oranını ortadan kaldıracak kadar azaltacaktır.

11. YURTKUR personelinin sürekli olarak hizmet içi eğitim vasıtasıyla kendilerini yenilemelerine imkân verme, dünyadaki gelişme ve yeniliklerden haberdar olmalarını sağlama öğrenci-yönetici ilişkilerini olumlu bir yönde etkileyecektir.

12. Özellikle gençliğe hizmet veren kurum ve kuruluşlarla işbirliğine gidilmelidir.

13. Yurtlardaki sağlık sorunlarına çözüm getirilmeli, revir, araç-gereç, ambulans vb. bulundurulacak en azından bir hemşire ile bir sağlık memurunun görev yapması sağlanmalıdır.

YURTLARDA UYGULANACAK BİR EĞİTİM PROGRAMININ
AMAÇLARI

HEDEF: Kurum yurtlarında barınan öğrencilerin demokratik ortam içinde kapasite ve yeteneklerini en uygun biçimde geliştirmelerine imkân sağlama, kendilerini anlamalarına ve değerlendirmelerini yardım etme, yurda ve buldukları çevreye en iyi bir şekilde uyum sağlarken kendi kendilerini yönetebilmelerine yardımcı olma, ferdin gelişmesinde gerekli olan tercihleri, yorumları, planları yapmasına, geçerli kararlar vermesine ve yürütmesine, problem çözme becerilerinin geliştirilmesine, anlamlı ve mutlu bir yaşam sürdürmelerine yardımcı olarak, öğrencilerin daha verimli çalışmalarına ve beşerili olarak gelecekteki yaşamları için hazırlanmalarına yardımcı olma (Kepçeoğlu, 1988,sh.8;Tan, 1975,sh.13)

Bilindiği gibi eğitim bir süreçtir. bunun için önce amacın yani hedefin net olarak tanımlanması gerekir.Yetiştirdiğimiz insanda bulunmasını uygun gördüğümüz eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikteki istendik özelliklere hedefler (Ertürk, 1986, sh.24) diyoruz. Bu nedenle yurtlarda sürdürülen eğitim durumlarının, yetiştirme faaliyetlerinin önceden kararlaştırılmış belli amaçları gerçekleştireci nitelikte olması (Ertürk, 1986, sh.25) gerekir.

Ancak öğretim kurumlarında hedefler ve hedeflerin birer göstergesi olan hedef davranışlar somut bir özellik

taşıırken yurtlarda bu durum daha soyuttur. Dolayısıyla okullardaki hedefler ve hedef davranışlar daha ziyade bilgi ağırlıklı iken yurtlarda bu durum alışkanlık ve tutum ağırlıklıdır.

Biz burada sosyal-kültürel ve sportif alanla ilgili olarak yurtlarda uygulanabilecek bir eğitim programının hedef ve hedef davranışların neler olabileceği üzerinde bir öneri getirmek istiyoruz. Ancak bu işin bir ekip işi olduğu ve ilgili uzmanlar tarafından geliştirilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

Hedef:

Kapasite ve yeteneklerini geliştirici sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlere katılma alışkanlığı kazanma.

Hedef Davranışlar:

- 1.Fiziki durum ve yeteneğine göre faaliyetlerden birinde yer alma.
- 2.Faaliyetlere katılım için arkadaşlarını teşvik etme.
- 3.Faaliyetler içerisinde ilgililerle olumlu ve kalıcı ilişkiler kurma.
- 4.Etkinlikleri geliştirebilmek için çaba sarfetme.
- 5.Etkinliklere bağlı olarak ilgili kişi ve arkadaşlarıyla yardımlaşma.
- 6.Faaliyetlerin amacın a uygun olarak fikir alışverişini yapma.
- 7.Faaliyetlerdeki eksiklikleri tesbit ederek gidermek için çaba sarfetme.
- 8.Boş zamanlarında sosyal faaliyetlerden kendi fiziki durumuna uygun olanını seçme.
- 9.Katıldığı faaliyetlerdeki genel ve özel amaçları söyleme ve yorumlama.
- 10.Faaliyetlerle ilgili olarak bir plan yapma ve faaliyetlere bu plan dahilinde katılma.

Hedef:

Hoşgörü ve demokrat bir kişiliğe sahip olma.

Hedef Davranışlar:

1.Başkalarının konuşmalarını saygı ve hoşgörü ile dinleme.

2.Konuşmalarında ölçülü ve titiz olabilme alışkanlığı kazanma.

3.Olumsuz bir davranış gördüğünde bunu soğukkanlı bir şekilde gidermeye çalışma.

4.Başkalarını kırıcı ve alay edici sözlerden kaçınma.

5.Hatalı ve yanlış bir davranış içinde olan arkadaşlarını uygun bir dille uyarma.

6.Her türlü fikir ve düşünceyi dikkatlice dinleme ve yorumlama alışkanlığı kazanma.

7.Fikir ve düşüncelerini nezaket kuralları içerisinde uygun bir dille anlatma,söyleme.

8.Başkalarının hak ve hürriyetlerine karşı saygılı olma.

Hedef:

Çevresinde bulunan kişilerle iyi ilişkiler kurabilme ve kurulan ilişkileri geliştirebilme.

Hedef Davranışlar:

- 1.Çevresinde bulunan kişileri tanımak için çaba sarfetme.
- 2.Çevresinde bulunan arkadaşlarını birbirleri ile tanıştırmada aracı olma.
- 3.Çevresindeki kişilere gereğinde yardım etme ve gereğinde yardım isteme alışkanlığı kazanma.
- 4.Arkadaşlarıyla beraber ders çalışma ve sosyal faaliyetlere katılmaya istekli olma.
- 5.Görüş ve önerilerini uygun bir dil ve şekilde belirtme,söyleme.
- 6.Başkalarından gelen fikir ve düşünceleri dikkatlice dinleme, gerektiğinde nezaket kuralları içerisinde cevap verme.
- 7.Çevresindeki kişileri kırmaktan ve onlara zarar vermekten kaçmaya özen gösterme.
- 8.Yurtta,düzenli yaşantısıyla çevresine örnek olma.
- 9.Toplum ve grup değerlerine karşı saygılı olma.

Hedef:

Kanun ve Yönetmeliklere uygun hareket edebilme.

Hedef Davranışlar:

- 1.Yurt kurallarını bilme,söyleme.
- 2.Yurt kurallarına uyma,arkadaşlarının uyması için gerektiğinde ikaz etme.
- 3.Yurt kurallarına aykırı davranışlardan kaçma.
- 4.Yurtta kullanılan araç-gerecin korunmasına özen gösterme.
- 5.Yurtta bulunan araç-gereci yıpratın arkadaşlarını uyarın.
- 6.Yurtta ve bulunduğu çevrede davranışlarıyla başkalarına örnek olma.
- 7.Yurttaki davranışlarını belirli bir plan dahilinde uygulama.

Hedef:

Sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde ve amaca uygun yürütülmesinde ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapma.

Hedef Davranışlar:

1.Katıldığı faaliyetle ilgili kişi,kurum veya kuruluşları bilme.

2.Sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlerin amaç ve yararları hakkında ilgili kişi,kurum veya kuruluşlardan bilgi edinme.

3.Faaliyetlerle ilgili olarak ihtiyaç duyulan araç-gerecin temininde ilgililerden yardım isteme.

4.Çevresindeki arkadaşları ile,faaliyetlerle ilgili kurum ve kuruluşlar arasındaki işbirliğinin sağlanmasında aracı olma.

Hedef:

Problem çözme gücünü ve becerisini geliştirme.

Hedef Davranışlar:

1. Her hangi bir sorunun çözümü için mevcut seçeneklerden birini tercih etme.
2. Verilen seçenekler arasından makul olanı seçme ve söyleme.
3. Çeşitli konularda ilgili uzmana, basılı kaynaklara, ilgili kişi ve kuruluşlara başvurma alışkanlığı kazanma.
4. Yurtta görülen sosyal ya da psikolojik bir sorunun çözümü için yöneticilerden bilgi isteme.
5. Sorunların çözümünde ilgili uzmanlarla görüşerek yardım isteme.
6. Yurtta bir sorunla karşılaşan arkadaşlarını yönetici veya ilgili uzmanlara başvurması için teşvik etme.
7. Verilen sorunlardan sosyal ve psikolojik sorunları seçme, söyleme.
8. Sorunların çözüm yolları hakkında ilgililerden ve basılı kaynaklardan bilgi edinme.
9. Sorunları ilgili kişi ya da uzmanlarla görüşerek nezaket kuralları içerisinde tartışma, görüş bildirme.

Değerli arkadaşlar;

Yurtlarımızda barınan öğrencilerimizin gerek yurt hayatıyla ilgili ve gerekse özel ve çok çeşitli problemlerinin olduğu bilinen bir gerçektir. Ancak bu problemlerin neler olduğu ve bu problemlerin çağın gereklerine uygun olarak çözülebilmesi için alınması gerekli tedbirler yeterince bilinmemektedir.

Bu alana bağlı olarak yurtlarımızda "öğrencilerimizin psikolojik ve sosyal problemlerini belirleyerek, bu problemlerin giderilmesine yönelik bir eğitim programı önerisi" oluşturmak amacıyla bir anket düzenlenmiştir. Bu alanda gerekli bilgileri toplayabilmek içinde işbirliğinize ihtiyacım vardır.

Bu yazıyla size verilen anket sorularını dikkatlice okuyarak gerçeğe uygun bir şekilde cevaplandırdıktan sonra görevli arkadaşlara vermenizi istiyorum.

Ankette yer alan bilgiler, araştırma amacının dışında, her ne surette olursa olsun kesinlikle kullanılmayacaktır.

Ankette yer alan sorulara ciddi ve gerektiği gibi cevap vermenizi rica eder, yardım ve işbirliğinizden dolayı teşekkür eder, hepinize sağlık ve başarılar dilerim.

Ramazan ÖZBEK

Aşağıdaki soruları okuyarak size uygun şıkkın önündeki kutuyu (X) ile işaretleyiniz.

1. Yurt hayatından kaynaklanan çeşitli sosyal ya da psikolojik bir sorunla karşılaştığınızda, bunu yurt yöneticilerinden birine açabiliyormusunuz?

() Hemen Her Zaman () Sık Sık () Bazen () Hiç Bir Zaman

2.Yurt Yöneticileri istek ve ihtiyaçlarınızı göz önünde bulundurarak gerekli yardımı yapıyorlar mı?

()Hemen her zaman ()Sık sık ()Bazan ()Hiç bir zaman

3.Yurt sınırları içerisinde arkadaşlarınızla ikili ya da daha kalabalık bir grupla dilediğiniz gibi eğlenme imkânı bulabiliyor musunuz?

()Hemen her zaman ()Sık sık ()Bazan ()Hiç bir zaman

4.Yurt hayatından dolayı kendinizi yorgun,mutsuz ya da sıkılmış hissettiğiniz oluyor mu?

()Hemen her zaman ()Sık sık ()Bazan ()Hiç bir zaman

5.Yurt ortamı,sizin ders çalışmanızı engelleyecek derecede bir sıkıntı yaratıyor mu?

()Hemen her zaman ()Sık sık ()Bazan ()Hiç bir zaman

6.Aşağıda belirlenen psikolojik sıkıntı ve problemlerden sizde mevcut olduğuna inandığınız şıkkın önündeki kutuya (X) işareti koyunuz.Sizde mevcut olan birden fazla şıkkı işaretleyebilirsiniz.

- ()Aşırı derecede heyecanlıyım.
 ()Sürekli bir gerilim içindeyim.
 ()Uyuyamıyorum.
 ()Aşırı derecede alınganım.
 ()Karar vermekte zorlanıyorum.
 ()Çevredeki kişilerle iyi ilişkiler kuramıyorum.
 ()Aşırı derecede hayalciyim.
 ()Yurt hayatına uyum sağlayamıyorum.
 ()Başka

7. Psikolojik sıkıntı ve problemlerinizin kaynağı daha çok aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir? İlgili şıkkın önündeki kutuya (X) işareti koyunuz.

- () Kişisel
- () Yurt yöneticileri ile
- () Ders ve başarı durumları ile
- () Ailem ile
- () Ayrı cins arkadaşlarımla
- () Aynı cins arkadaşlarımla
- () Yurttaki barınma ortamı ile
- () Geleceğe yönelik iş ve meslek durumları ile
- () Ekonomik durumlar ile
- () Başka

8. Psikolojik sıkıntı ve problemleriniz olduğunda, bunu gidermek için ne yapıyorsunuz? En önemli üçünü 1., 2., 3. olarak yazınız.

- (X) Oda arkadaşlarımla konuşuyorum.
- () Yakın bir arkadaşım ile konuşuyorum.
- () Yurt yöneticileri ile konuşuyorum.
- () Akraba ve tanıdıklara gidip dinleniyorum.
- () Kişi olarak kendim çözüm arıyorum.
- () Konuyla ilgili bir uzmana başvuruyorum.
- () Ailemle konuşuyorum.
- () Uyuyarak rahatlamaya çalışıyorum.
- () Sinema veya tiyatroya gidiyorum.
- () Kısa gezintiler yapıyorum.
- () Ağlayarak sakinleşiyorum.
- () Problemlerle uğraşmayı bırakıyorum.
- () Başka

9. Yurt yöneticileri sosyal ve psikolojik sorunlarınıza eğilim amacıyla nasıl hareket ediyorlar?

- () Başvuru halinde bireysel olarak görüşüyorlar.
- () Kendi gözlemlerine göre bireysel olarak çağırıp konuşuyorlar.
- () Bizi küçük gruplar halinde dinliyorlar.
- () Yurtta kalan tüm öğrencileri kapsayan toplantılar düzenleyerek problemlerimizi dinliyorlar.
- () Dilek ve şikâyet kutusu yardımı ile problemlerimize eğilip çare arıyorlar.
- () Başka

10. Arkadaş edinmekte ve bu arkadaşlığı sürdürmekte güçlük çekiyor musunuz?

- () Her zaman arkadaş edinebiliyorum.
 () Bazen arkadaş edinebiliyorum.
 () Çok zor arkadaş edinebiliyorum.
 () Hiç arkadaş edinemiyorum.
 () Edindiğim arkadaşlığımı her zaman sürdürebiliyorum.
 () Edindiğim arkadaşlığımı bazen sürdürebiliyorum.
 () Edindiğim arkadaşlığımı çok zor sürdürebiliyorum.

11. Yurtta kalan diğer öğrenciler hakkındaki görüşünüz nedir? Seçenekler içinden görüşünüze uygun harfi daire içine alınız.

	<u>Katılı-</u> <u>yorum</u>	<u>Kısmen</u> <u>Katılıyorum</u>	<u>kat-</u> <u>Katılmı-</u> <u>yorum</u>	<u>Fikrim</u> <u>Yok</u>
Yurttaki arkadaşlık ha- vasından genelde memnunum.	A	B	C	D
Arkadaşlar arasında sevgi ve saygıya dayanan bir yardım- laşma var.	A	B	C	D
Tartışmalar hemen kavgaya dönüşüyor.	A	B	C	D
Arkadaşlık ilişkilerini bozan öğrenciler çok fazla.	A	B	C	D
Arkadaşlar arasında bölge- sél gruplaşmalar var	A	B	C	D
Arkadaşlar arasında siyasi gruplaşmalar var	A	B	C	D

12.Kaldığınız yurttta olmayıp aşağıda belirtilen hususlardan,yurdunuzda bulunmasını istediğiniz üç hususu 1.,2.,3. olarak yazınız.

☐ Kapalı spor salonu	☐ Satranç odası
☐ Futbol sahası	☐ Sinema ve tiyatro
☐ Jimnastik salonu	☐ Eğlence parkı
☐ Masa tenisi salon ve Malzemeleri	☐ Kütüphane
☐ Müzik odası	☐ Folklor çalışmaları
☐ Mescid	☐ Konferans ve seminerler
☐ Misafir kabul salonu	☐ Yabancı dil laboratuvarları
☐ Kantin	☐ Başka
☐ Revir	

13.Yurttaki boş zamanlarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz? İlgili seçeneğe ilişkin harfi daire içine alınız.

	Hemen <u>her zaman</u>	Sık sık	Bazen	Hiçbir <u>zaman</u>
Gazete okuyarak.	A	B	C	D
Kitap,dergi okuyarak	A	B	C	D
Radyo dinleyerek televizyon seyrederek.	A	B	C	D
Spor yaparak	A	B	C	D
Satranç oynayarak.	A	B	C	D
Kahveye giderek.	A	B	C	D
Arkadaşlarla sohbet ederek	A	B	C	D
Amaçsızca gezerek.	A	B	C	D
El işleri yaparak.	A	B	C	D
Sosyal etkinliklere katılarak.	A	B	C	D
Tiyatro veya sinemaya giderek.	A	B	C	D
Ücret karşılığı çalışarak.	A	B	C	D
Ders çalışarak.	A	B	C	D
İbadet ederek.	A	B	C	D
Başka.	A	B	C	D

14. Yurtta kalmak konusunda, aşağıdaki hususlardan düşüncenize uygun cümleye ilişkin harfi daire içine alınız.

	<u>Katılıyorum</u>	<u>Kısmen katılıyorum</u>	<u>Katılmıyorum</u>	<u>Fikrim yok</u>
Yurtta kalmaktan memnunum, Başka ihtimal düşünmüyorum.	A	B	C	D
Evde kalmanın bazı sakıncaları var, yurdu tercih ediyorum.	A	B	C	D
Ekonomik imkânlar yüzünden yurtta kalıyorum	A	B	C	D
Ailem istediği için yurtta kalıyorum.	A	B	C	D
Yurttan en kısa zamanda ayrılmayı düşünüyorum.	A	B	C	D

15. Aşağıdaki hususlar açısından kendinizi nasıl görüyorsunuz.

	<u>Hemen her zaman</u>	<u>Sık sık</u>	<u>Bazen</u>	<u>Hiçbir zaman</u>
Gelecekle ilgili aşırı bir korkum var.	A	B	C	D
Kendimi aşırı derecede utangaç hissediyorum	A	B	C	D
Kendime güvenemiyorum.	A	B	C	D
İntihar etmeyi düşünüyorum	A	B	C	D
Uyuşturucu kullanıyorum.	A	B	C	D
Kendimi yalnız hissediyorum.	A	B	C	D
İnsanlardan nefret ediyorum.	A	B	C	D
Nedensiz kaygı ve korkum var	A	B	C	D
Öfke, düşmanlık gibi hislerimi kontrol edemiyorum	A	B	C	D
Hiç kimse beni anlamıyor	A	B	C	D
Hiç kimsenin bana yardım edemeyeceği inancındayım	A	B	C	D
Kişiliğimden utanıyorum.	A	B	C	D

16. Bu hayatın yaşanmaya değmez olduğu fikrine katılıyor musunuz?

- Hemen her zaman Sık sık Bazan Hiç bir zaman

17. Karşı cinsle arkadaşlık ilişkisi kurmada karşılaştığınız en önemli üç sorunu önem sırasına göre 1., 2. ve 3. olarak yazınız?

- Maddi imkanlarımın olmayışı
 Birlikte eğlenebilecek, gezebilecek yerlerin olmayışı
 Beraberliklerin dedikodu yaratması
 Karşı cinsle arkadaşlık ilişkisi kurmaktan çekiniyorum.
 Dini inançlarım engel oluyor
 Çekici bir kişiliğimin olmayışı
 Her zaman mantıklı ve iradeli hareket edememenin yarattığı huzursuzluk
 Başarısız olarak küçük düşme korkusu
 Karşı cinsin beni beğenmeyişine olan inancım.
 Şimdilik böyle birşey düşünmüyorum.
 Karşı cinse güvenemiyorum
 Başka

Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim.

Ramazan ÖZBEK

KAYNAKÇA

- 1.Açıköz,Kemâl,"Üniversite (Eğitim Bilimleri) Öğrencile-
lerinin Eğitimlerine İlişkin Beklentileri,Doyum Dü-
zeyleri ve Sorunları",Malatya,1988
- 2.Âdem Mahmut,"Eğitim Planlaması",Ankara,Ank.Üniv.Yay.1981
- 3.Akhun,İlhan ve Diğerleri,"YURTKUR Yurtlarında Barınan
Barınan Öğrencilerin Beklenti ve Problemleri",Ankara,
Yurtkur Yay.1988
- 4.Aydın,Mustafa,"Çağdaş Eğitim Denetimi", Ankara, İM Eği-
tim Araştırma Yayın Danışmanlık A.Ş.,1986
- 5.Binbaşoğlu,Cavit,"Genel Öğretim Bilgisi", Ankara,Bin-
başoğlu Yay.1983
- 6.Bloom,Benjamin S., "İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme",
Ankara,M.E.B.Yay.1979
- 7.Bon,Le Gustave, "Kitleler Psikolojisi",Ç.Demirkan,Sela-
hattin,İstanbul,Yağmur Yay.1979
- 8.Bursalioğlu,Ziya, "Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davra-
ranış", Ankara,A.Ü.Eğitim Fakültesi Yay.1979
- 9.Çağatay,Neşet ve Diğerleri,"Gençliğin Eğitimi",Ankara,
T.İş Bankası Kültür Yay.1987
- 10.Çilenti,Kâmuran, "Eğitim Teknolojisi ve Öğretim",An-
kara,Kadioğlu Matbaası,1984
- 11.Duruöz,Işın ve Doğan,Orhan,"Türkiye Gençlik Sorunları
Açıklamalı Bibliyografyası",Ankara,Kültür ve Turizm
Bakanlığı Yay.,1985
- 12.Ekşi,Aysel,"Gençlerimiz ve Sorunları",İstanbul,İ.Ü.Yay.
1982

- 13.Ergün,Mustafa, "Eğitim ve Toplum",Malatya,İ.Ü.Yay.1987
- 14.Ergün,Mustafa, "Sosyal Antropolojiye Giriş",Malatya ,
İ.Ü.Yay.1984
- 15.Ergün,Mustafa, "Eğitim Felsefesi",Malatya,İ.Ü.Ders
Notları,1984
- 16.Ertürk,Selahattin,"Eğitimde Program Geliştirme",Anka-
ra,Yelkentepe Yay.,1986
- 17.Geçtan,Engin, "Çağdaş Yaşam ve Normal Dışı Davranışlar"
İstanbul,Remzi Kitabevi,1988
- 18.Gökçe,Birsen, "Orta Öğretim Gençliğinin Beklenti ve So-
runları",Ankara,M.E.B.Yay.1984
- 19.Gökmen,Hülya ve Diğerleri, "Yüksek Öğrenim Öğrencileri-
nin Serbest Zaman Etkinlikleri Kendilerini Gerçek-
leştirme Düzeyleri",Ankara,MEGSB Yay.1985
- 20.Jersild,T.Arthur,"Gençlik Psikolojisi", Ç.Özgür,N.İb-
rahim,İstanbul,Gün Matbaası,1974
- 21.Kaptan,Saim, "Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İsta-
tistik Yöntemleri",Ankara,Rehber Yay.1982
- 22.Kepçeoğlu,Muharrem, "Psikolojik Danışma ve Rehberlik"
Ankara,Kadioğlu Matbaası,1988
- 23.Krech,David ve Crutchfield,Richard S.,"Sosyal Psikolo-
ji",Ç.Güngör,Erol,Ötüken Neşriyat,İstanbul,1980
- 24.Onur,Bekir, "Gelişim Psikolojisi",Ankara,V Yay.1986
- 25.Onur,Bekir, "Ergenlik Psikolojisi", Ankara,Hacettepe
T.Ş.Kitapçılık,1987
- 26.Özoğlu,Süleyman Çetin,"Eğitimde Rehberlik ve Psikolo-
jik Danışma", İzmir,Ege Üniv.Yay.1982

27. Tekin, Halil, "Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme", Ankara, Has-Soy Matbaası, 1984
28. Turgut, M. Fuat, "Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları", Ankara, Saydam Matbaası, 1986
29. Varış, Fatma, "Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikleri", Ankara, A.Ü. Eğitim Fak. Yay. 1978
30. Yörükoğlu, Atalay, "Gençlik Çağı, Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunları", Ankara, T. İş Bankası Kültür Yay. 1988
31. Uluğtekin, Sevda, "Eğitimcilerin Eğitim Semineri", Ankara, Yurtkur Seminerleri, 1987
32. Yurtkur Dergisi, Ankara, Yurtkur Yay. 1988-1989
33. 351 Sayılı Kuruluş Kanunu ve Yürürlükteki Yönetmelikler, Ankara, Yurtkur Yay. 1986
34. Görev, Yetki ve Sorumluluk Talimatı, Ankara, Yurtkur Yay. 1986
35. Sosyal-Kültürel ve Sportif Faaliyetler Uygulama Yönergesi, Ankara, Yurtkur Yay. 1985